

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (1344) LAPKRIČIO - NOVEMBER 6

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275 - 4672

Katilas ir mozaika

Kova tarp katilo ir mozaikos vyksta beveik visuose imigracijos kraštuose. Imigrantai, su mažomis išimtimis, paprastai nori išlaikyti savo tapatybę, savo kultūrą ir spiriasi prieš katilo politiką, kuri visur yra negailestinga. Ji mala visus vienodai, tirpdo ir siekia sudaryti vienalytę krašto visuomenę. Europos ir kitų žemynų kraštuose, kur vyrauja stipri tautinė sąmonė, apie kitokią politiką niekas ir nekalba. Kitų tautinių grupių išlikimas juose yra iš anksto užantspauduotas, nes visi metami į tą patį tirpinantį katilą. Skirtumas tiksliai tas, kad vieni greičiau jame ištirpsta, kiti lėčiau — priklauso nuo jų atsparumo. Iš esmės ta pati katilo politika vyrauja ir Šiaurės Amerikoje, kur susitelkę milijonai ateivių. Beveik ištisus du šimtmečius vyravo "melting pot" politika, tačiau nevisai sėkmingai. Pastaraisiais metais pastebėta, kad tasai katilas nėra jau toks galingas, kad ir po 200 metų JAV-se liko nesutirpdytų elementų. Atsirado netgi terminas "unsinkable ethnics". Dar daugiau — atgimė etninių grupių vertingumo idėja, pradėta rūpintis jų studijomis, jų kultūra. Ryškiausiai ši idėja suspindėjo Kanadoje, kurios liberalinė vyriausybė 1971 m. oficialiai paskelbė mozaikos politiką, pripažįstančią dvi oficialias kalbas (anglų ir prancūzų) ir sakančią, kad nėra oficialios kultūros. Tuo būdu visos tautinės grupės gali savitai augti to paties krašto gerovei.

* * *

Vienas betgi dalykas yra paskelbti vyriausybės politiką, kitas — ją įvykdyti. Oficialioji politika dar nereiškia, kad tai visų krašto gyventojų politika. Minėtoji mozaikos politika, nors Kanadoje yra gana populiarė, tačiau nėra visuotinė ta prasme, kad dalis gyventojų, ypač anglų ir prancūzų, jai priešinosi. Jų manymu, Kanadoje turi teisę egzistuoti ilgiems šimtmečiams du katilai — angliskais ir prancūziskais. Esą tik jie galės išlikti, o kitiems anksčiau ar vėliau teks sutirpti viename ar kitame katile. Tokios pažiūros žmonių pasipriešinimas mozaikos politikai yra gana tylus, tačiau aiškiai jaučiamas tiek angliskose, tiek prancūziskose srityse. Anglai yra susirūpinę savo įtakos silpnėjimu, monarchinės sistemos išlaikymu, valstybės angliškumu, o prancūzai prisibijo, kad kylantis trečiasis elementas, nesilenkiantis nė vienam katilui, nenustelbtų prancūzų pozicijos. Ta tylioji baimė matyti ir vyriausybės sluogsnuose. Ji pvz. nedrįsta steigti atskiros kultūros ministerijos, kurioje būtų tvarkomi ir daugiakultūriai reikalai. Pastariesiems skiriamas vienas iš ministerijų, jau turįs kurią nors ministeriją. Šiuo metu daugiakultūrių reikalų ministeriu yra darbo ministras John Munro. Atskiros daugiakultūrių reikalų ministro nėra. Kitaip tariant, yra ministras, bet nėra ministerijos. Ir neatrodo, kad šiuo metu būtų pozityvių planų ta linkme plėstis. Tylus opozicijos balsas verčia susilaikyti nuo didesnių užsimojimų.

* * *

Visdėlto Kanadoje per keletą metų daugiakultūriškumo idėja, kurios pagrindu glūdi mozaikos planas, gerokai pasistūmėjo pozityvia linkme. Nors didžiojo spaudų jo susilaukia kritikos bei nepalankaus vertinimo, tačiau vis plačiau ima įsijiepti. Vietose, kur gyvena įvairių tautybių grupės, daugiakultūre idėja pradeda rasti kelius į mokyklas, universitetus ir kitas sritis. Pastaruoju metu ji suaktyvėjo ir tikybiname gyvenime. Antai, Toronto katalikų arkivyskupija, turinti apie vieną milijoną tikinčiųjų, atvirai pasisakė už daugiakultūrių principą. Š. m. spalio mėnesį arkivyskupijos vadovybė surengė savo kunigams seminarą, kuriame viena diena iš trijų buvo skirta daugiakultūrei temai. Vienas pagrindinių jos gvildintųjų buvo prof. Helling iš Windsor. Jo išdėstytas mintis diskutavo kelių kunigų simpoziumai ir visi dalyviai, kurių trijose sesijose buvo apie 450. Daugiakultūres parapijos tikrovė pasirodė esąs kasdieninis dalykas, juoba, kad pačiame Toront mieste anglų yra mažuma. Daugumos kunigų nuotaka buvo palanki daugiakultūrei idėjai religiniame gyvenime. Arkivyskupas Ph. F. Pocock skatino šioje srityje uoliai dirbti ir išreikšė viltį, kad etninėm grupėm bus paskirtas specialus vyskupas — neanglų ir neprancūzų kilmės. Tai geras ženklas, rodąs, kad katilo idėja ir religiniame gyvenime netenka turėtosios kaitros ir atidaro vartus mozaikai, kurioje nėra vienas neturėtų būti prispaustas.

Pr. G.

KANADOS
IVYKIAI

Unijos priešinasi

Su didžiųjų Kanados unijų opozicija atlyginimų kontrolei premjeras P. E. Trudeau bandė susidoroti specialiu pokalbiu su Kanados Darbo Kongreso vadovu J. Morrisu ir jo pavaduotoju D. McDermottu. Šiame pokalbyje taipgi dalyvavo finansų min. D. Macdonald ir darbo min. J. Munro. Bandymas buvo nesėkmingas. Išėjęs iš susitikimo su vyriausybės atstovais, abu unijos vadai paskelbė, kad bus sudarytas \$500.000 fondas kovoti prieš atlyginimų kontrolę. Oficialiai įvedu kalba ir apie kainų kontrolę, nors iš tikrųjų unijoms rūpi tik atlyginimų didinimo suvaržymas 10%. Kanados Darbo Kongresas turi apie 2 milijonus narių. Premjeras P. E. Trudeau yra prasitaręs, kad kontrolys vykdymą užtikrins, reikalui esant, kaikiurių unijų vadų uždarymas kalėjime. Toronto laikraščių vedamieji ragina federacinę vyriausybę griežtai laikytis kontrolių ir niekam nedaryti išimčių, nes tada visi pradės jų reikalauti. Problema jau sudaro 9.000 Toronto gimnazijų mokytojų, kurie atmeta švietimo vadybos pasiūlytą atlyginimų padidinimą, prašokantį kontrolės ribas. Vady-

ba sutinka vidutinį \$13.700 mokytojo atlyginimą per dvejus metus padidinti iki \$21.182, o mokytojai reikalauja \$25.260. Tas jų reikalavimas algas beveik padvigubintų. Priešingu atveju mokytojai grasina streiku. Kanados pašto unija atnaujino derybas su vyriausybės atstovais, bet tęsia visą Kanadą kamuojantį streiką. Pasak pašto ministerio B. Mackasey, neišspręsti tebėra 67 unijos reikalavimai, jų tarpe ir atlyginimo padidinimas. Vyriausybė siūlo 38% atlyginimo padidinimą per 30 mėnesių, unija reikalauja 51% per 27 mėnesius. Demonstracijos prieš pašto streiką Toronte surengė nuo pašto paslaugų priklausančių prekybinių sąjungų. Jų plakatai priminė streikuojantiems paštininkams, kad pašta gali tekti perduoti privačiai bendrovei ir kad dėlto didelė streikininkų dalis netektų gerai apmokamo darbo. Prekybininkai taipgi kreipėsi į pašto ministerį B. Mackasey, prašydami sudaryti specialią komisiją, kad ji iširtų prieš demonstracijas nusistatčiusio elemento veiklą pašte. Tokiu atveju pilną apsaugą liudininkams turi už-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Zymioji Sv. Kazimiero šventovė Lietuvos sostinėje Vilniuje, kur komunistai įrengė ateistinį muzėjų. Nuotrauka paimta iš A. Kunčiaus leidinio "Senovo Vilniaus vaizdai"

Lietuva gali būti nenugalima

Aktualūs latvio samprotavimai apie mažos tautos kovą su galiūnais

Latvis dr. V. V. Šveics parašė įdomią knygą anglų kalba "Small Nation Survival". Ten jis dėsto savo mintis apie mažų tautų rezistencinę kovą su galingais priešais. Savo teigimu jis remia tiek senovės, tiek dabarties istorinius įvykius, cituodamas visą eilę autorių, rašiusių politiniais bei kariniais klausimais, pradedant Ksenofonu, Platonu, Aristotelium ir baigiant moderniais, kurių tarpe mini Maotsetungą ir Ernestą "Che" Guevarą.

Galiūnų silpnė

Autoriaus teigimu, istorija pakartotinai yra įrodžiusi, jog okupantas visada atsiduria dideliame pavojuje užimtame krašte, nes karinė pergalė nebūtinai surišta su politiniu laimėjimu. Karinė jėga galima užimti tik teritoriją, o ne žmonių širdis. Jo manymu, mažos valstybės iš viso neturėtų guldyti savo piliečių gyvybių ir eikvoti medžiaginių turtų kariniam pasipriešinimui su už save stipresniu priešu; lygiai kaip ir kaltinamasis, žinodamas, kad pralaimės žemesnės teismo instancijos bylą, apeliuoja į aukštesniąją. Taip ir tauta, žinodama, kad karinėje srityje pralaimės, daro išmintingai vengdama kraujo praliejimo ir susiremia su priešine aukštesneje — politinėje plėtmėje.

Mažai valstybei yra geriau ruoštis ne karinei, o politinei kovai: sudaryti savitą kovos strategiją, besilaikančią ne prieš šios kovos taisyklių, bet savųjų, kurios yra palankiausios savoms sąlygom. Kova politinėje plėtmėje bus sėkminga, jei bus surasta sritis, kurioje užimtoji tauta yra stipri, o priešas silpnas; jei tauta sugebės tą priešų silpnę išnaudoti ir galės suduoti priešui tokį smūgį, kuris atsvers karinę priešų jėgą.

Okupantas pilnai supranta, kad ginklu užėmęs kraštą ir įvedęs karinę kontrolę, dar nėra laimėjęs. Jis turi rūpintis politine pergale, kuri yra laimima visiškai sužlugdžius užimtos tautos rezistenciją. Jis turi įvesti pilną vietos gyventojų politinę kontrolę ir ją per ilgus metus ginti nuo išorinių pasikėsimų. Okupuotoji tauta, norėdama išlikti gyva, turi stengtis pakirsti okupanto pastangas ir pamazui atgauti tai, kas buvo prarasta. Todėl ji turi išmokyti taip priešą šokdinti, kad jam būtų nepaprastai sunku ir labai daug kainuotų kraštą kontroliuoti.

Dvasiniai ginklai

Tik dvasiškai silpni remiasi ginklais. Dvasiškai stiprūs visada gali atsikvoti smurto priemonių ir kovoti idėjomis bei idealais, kurie yra nenušaujami. Todėl dvasinė stiprybė yra pats saugiausias ir tvčiausias tautinės gyvybės ir jos rezistencijos pamatas. Okupantas tik tada gali tapti nugalėtoju, kai pavergetoji tauta vien durkluose, šautuvuose, tankuose ir raketose mato savo išgelbėjimą. Tik-tai kai žmonės tiki, kad yra nugalėti, iš tikro ir tampa nugalėtais. Okupantas žino tautos dvasios svarbą, todėl ir stengiasi ją sužlugdyti smurtu ir politiniais antpuoliais, besikėsiančiais į žmonių galvoseną.

Prahoje sukilimo metu buvo įrašas "nekesk prieš išmintingai", t.y. priešinkis nepadaromas bereikalingų nuostolių sau: būki lankstus ir apusarus. Okupanto tikslas paprastai yra ne žmones sunaikinti, bet juos sau palenkti. Siam tikslui jo kariniai ginklai yra bereikšmiai prieš rezistenciją. Jis naudoja terorą bei smurtą, rodo savo "beribę" jėgą, kad sukeltų paniką, suparalyzuotą opoziciją ir įtikintų pavergtuosius, jog saugumas įmanomas tik visišką pasidavimu okupantui. Visa tai yra politinis ėjimas, bandantis žmones sužlugdyti rezistencijos dvasią. Todėl permatymas ir supratimas prieš terorą tikslas ir ribotumo padeda tautos gynėjams išvengti smurto baimės ir likti tvirtais. Grasinimai tada tampa bereikšmiai, jei nesukelia perdidelės baimės tuose, kuriems jie taikomi. Jėgos smūgio pavojingumas sumažinamas, kai sužlugdomos pėdos ir priešas nežino kur smogti, kad smūgis būtų efektingas. Be to, smurto ir teroro veiksmams yra aiškus ženklas rezistentams, kad priešas jaučiasi esąs pavojuje.

Tautos atsparumas

Okupantui besipriešinanti tauta, norėdama likti gyva, turi rūpintis savo fizinio ir dvasinio atsparumu. Ji turi rūpintis, kad tautos žmonės iš savo krašto nepabėgtų ir kad jų prieauglis didėtų. Ji taipgi turi rūpintis, kad dvasinėje srityje tradicijos, kalba, ištikimybė vienas kitam bei solidarumas klestėtų. Švedų poetas Rydberg yra pasakęs:

Jei tauta pilnai išsamonina, kad nė vienas negali pasitraukti iš savo tėvynės gynybos grėsmės valandoje, tai net ir maža tauta gali tapti nenugalima. Tada apie jos tautinį savarankiškumą ir vidinę laisvę išaugs

siena, kurios joks priešas negali perkopti.

Priešas visuomet bando panaudoti kiekvieną politinę galimybę, kad užimtuosius sumaišytų pažiūrose ir jiems gyvybinius dalykus, kad pavergtieji nebeatsikirtų prieš nuo draugo ir kritiškais momentais liktų neapsisprendę. Todėl reikia ugdyti ištikimybę, paremtą tautiškumu. Tautiškumas turi būti vidinė filosofija, kompasu bei radaru sąmyšio metu.

Svarbiausiu tautiškumo ramsčiu ir papildu yra religija. Visos institucijos po kiek laiko okupanto sužlugdomos, tačiau religinė Bendrija pasilieka ir dažniausiai tampa vieninteliu bendro susijimo forumu. Nors pavergėjai ir saugoja, kad religinės funkcijos savyje neturėtų revoliucinių apraiškų, bet to ir nereikia: pagrindinė tada stiprybė — susirinkusiųjų solidarumo jausmas vieni kitiems.

Rezistencija visose srityse

Politinėje kovoje nė viena sritis nėra menka, nė viena nėra bereikšmė. Ar tai būtų diplomatinė, ar dailės, muzikos bei literatūros, ar mokslinė sritis — visos iki maksimumo turi būti išnaudojamos. Politinės rezistencijos veikla turi apimti kiekvieną žmogaus mintį ir veiksmą. Todėl labai reikalingas yra lankstumas bei išradin-gumas — kiekvieną veiksmą padaryti rezistenciniu, prisitaikant prie esamos padėties. Taipgi svarbus rezistencijos šakotumas, kad priešas nebesusigaudytų kur kas ką daro.

Politinė kovai yra būtinas dvasinis pasiruošimas. Tautos vadai, kunigai, mokytojai turi šią užduotį sąžiningai vykdyti, nes dvasiškai pasiruošusi tauta kur kas geriau atsilauko ir nepalūžta prieš teroro ir smurto akivaizdoje. Labai svarbu taipgi kuo tiksliau tautą informuoti apie pasaulio padėtį, kad ji būtų sąmoningai orientuota. Galiausiai politinė kovoj būtinas yra puolimas, o ne gynimas, jei norima laimėti. Net ir silpniausias asmuo turi savyje ką nors, kuo jis gali būti pavojingas galingajam. Visa tai reikia išnaudoti. Rezistencijos užduotis turi būti: skaldyti, blaškyti ir maišyti priešą pajėgas, atimant iš jo politinės kovos iniciatyvą.

Dvi priešų kategorijos

Okupacinį priešą personalą galima skirstyti į dvi kategorijas: (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

GINKLUOTI SUSIKIRTIMAI TARP LIBANO DESINIŲ KRIKŠČIONIŲ ir kairiųjų mahometonų jau beveik tapo pilnu pilietiniu karu. Sostinėje Beirute vykstančiose kovose kasdien žūsta beveik po 100 libaniečių. Vien tik pastarųjų dviejų mėnesių laikotarpyje žuvusių jau priskaičiuojamas beveik pilnas tūkstantis, o nuo pat neramumų pradžios jų gali būti apie 5.000, sužeistų — apie 18.000. Susikirtimai prasidėjo tarp krikščionių ir arabų partizanų, kurių įsiveržimai Izraelin sukeldavo Izraelio aviacijos, kariuomenės ir net laivyno keršto veiksmus Libano teritorijoje. Dabartinės kovos jau turi religinį ir ekonominį pobūdį — mahometonų mažuma siekia lygių teisių su krikščionių dauguma. Abi pusės yra suorganizavusios savo miliciją. Libano premjeras R. Karamis tvarkai atstatyti nedrįsta panaudoti 18.000 vy-

rų kariuomenės, nes beveik visi karininkai yra krikščionys. Tokiu atveju jis susilauktų kaltinimo, kad jo kariuomenė remia krikščionis. Arabų Lygai taip pat nepavyksta įvesti ilgiau trunkančių paliaubų. Beirutas buvo pagarsėjęs bankais ir plataus masto finansinėmis operacijomis. Dėl kautynių jau užsidarė 76 bankai, 37 užsienio firmos išsikėlė į Jordaniją. Didelė dalis užsieniečių institucijų persikėlė į Atėnus ir ateityje gali negrįžti Beirutan. Vien tik bankų nutrauktų operacijų nuostoliai siekia kelis bilijonus dolerių. Apytikriai imant, Libane gyvena 3.000 amerikiečių, 6.000 britų ir 8.000 prancūzų. Dabar liko tik tie, kurie dėl savo darbo negali išvažiuoti. Net ir am-basadose stengiasi užsienin išsiųsti šeimas bei neesminį savo personalą. Naują problemą sudaro pranešimai apie arabų partizanų PLO karinių dalinių įsiveržimą iš Sirijos. Krikščionių falangistų partijos pranešimu, įsiveržėlių grupę sudaro apie 5.000 partizanų. Izraelis jau įspėjo Siriją, kad toks įsiveržimas jį gali priversti imtis naujų karo veiksmų, nes Izraelis negali sutikti su jokių politinių pasikeitimų Libane.

PREZ. A. SADATO VIESNAGĖ

Egipto prez. A. Sadato viešnagė JAV susidūrė su nenumatytomis kliūtimis. Oficialų jo su-tikimą atmetė bankrutuojančio Niujorko žydas burmistras A. Beame. Nors oficialiai jis priki-blo prie Jungtinių Tautų komite-to priimtos rezoliucijos, skel-biančios sionizmą rasizmu, įta-kos turbūt turėjo ir prez. G. Fordo pasisakymas prieš finan-sinę paramą Niujorkui iš valsty-bės išdo. Dėl Izraelio apsisuko galva ir pačiam prez. G. Fordui. Jo garbei prez. A. Sadato su-rengtame priėmime G. Fordas pasiūlė tostą už Izraelio prezi-dentą. Tiesa, jis laiku susigrie-bė ir šią klaidą atitaisė, bet sve-čiumi toks užgerimas tikriausiai nebuvo skanus. Silto sutikimo prez. A. Sadatas susilaukė Čika-goje. Paklaustas žurnalistų, ar jis savęs nelaiko antisemitu dėl sionizmo pasmerkimo, prez. A. Sadatas taikliai atkrito: "Kaip gi aš galiu būti antisemitu, kai pats esu semitas!..." Savo nusistatymą prieš sionizmą jis sa-kėsi grindžias faktų, kad su sio-nizmu į Artimuosius Rytus atė-jo ir terorizmas. Jungtinėms Tautomis tartame žodyje prez. A. Sadatas pasisakė už Ženevos konferencijos atnaujinimą vi-soms Artimųjų Rytų proble-moms spręsti. Šioje konferen-ci-joje jis pareikalavo lygaus bal-so ir arabų partizanų PLO orga-nizacijai.

NAUJA VALDŽIA

Ispanijos premjeras C. A. Navarro ir parlamento pirm. A. R. de Valcarcel, nesulaukdamį gen. F. Franco mirties, valdžią per-davė jo įpėdiniui princui J. C. de Borbonui. Oficialiu krašto valdovu jis bus paskelbtas ir prisaikdintas parlamente po gen. F. Franco mirties. Laikinis valdžios perdavimas, atrodo, šį kartą taps nuolatinis, nes niekas nesitiki gen. F. Franco pas-veikimo. Princas J. C. de Bor-bonas jau vadovavo pirmiesiems ministrų kabineto posėdžiams. Jam yra suteikta ta pati dikta-tūrinė galia, kokią turėjo ir gen. F. Franco, būtent, teisė sušauk-ti parlamentą, praversti referen-dumus, pakeisti premjerą, rati-fikuoti sutartis ir skelbti karą. Ispanija laukia politinių varžtų atleidimo, kurį betgi nebus leng-va įgyvendinti. Karinių pajėgų vadai jau įspėjo princą nauju premjeru nepasirinkti reformų šalininko. Tikimasi, jog jie pri-tars dabartinio premjero C. A. Navarro pasilikimui ir jo laips-niškoms reformoms, kurios būtų priimtinos visiems ispanams. Kaikurios nelegaliai veikiančios maoistų ir komunistų grupės jau platina atsisaukimus, skati-nančius visuotinį streiką prieš J. C. de Borboną. Vilties betgi teikia Paryžiuje veikiančio Ispanijos Revoliucinio Antifašistinio Fronto pareiškimas, kad ši orga-nizacija nenori 1936-39 m. pilie-tinio karo pasikartojimo Ispani-joje.

DEMobilizuoja KARIUS

Portugalijos vyriausybė, vadovaujama premjero admiralo J. P. de Azevedo, paskelbė ka-riuomenės demobilizaciją, kuri tuojau paliečia 18% karių ir iki š.m. gruodžio 2 d. palies dar papildomus 9%. Taigi, karių skaičių norima sumažinti 27%, paliekant elitinius dalinius. Vykstant kolonijiniams karams Afrikoje, Portugalija turėjo 180.000 karių, o dabar jų tėra 50.000. Kompartijos vadas A. Cunhalas pasisako prieš demobilizaciją, įtardamas, kad pir-

mausia bus demobilizuoti jo šalininkai. Maištaujantys ka-rių sparno kariai įsitvirtino pagrįdiniame Lisabonos arse-nale, kuriame yra suteikti iš Afrikos atitrauktos kariuome-nės ginklai. Maišto problema sprendžia revoliucinė karininku taryba, kurią šiuo metu do-minuoja nuosaukieji. Maištas prasidėjo tuo metu, kai V. Vo-kietijoje viešėjo kariuomenės viršininkas gen. C. Fabiao, re-miantis premjerą admiralą J. P. de Azevedą. Savo pareiškimuose spaudai jis įspėjo portu-galus, kad premjero pašalinimas gali baigtis nauja kairiųjų arba dešiniųjų diktatūra.

PREZ. A. SADATO VIESNAGĖ

Egipto prez. A. Sadato viešnagė JAV susidūrė su nenumatytomis kliūtimis. Oficialų jo su-tikimą atmetė bankrutuojančio Niujorko žydas burmistras A. Beame. Nors oficialiai jis priki-blo prie Jungtinių Tautų komite-to priimtos rezoliucijos, skel-biančios sionizmą rasizmu, įta-kos turbūt turėjo ir prez. G. Fordo pasisakymas prieš finan-sinę paramą Niujorkui iš valsty-bės išdo. Dėl Izraelio apsisuko galva ir pačiam prez. G. Fordui. Jo garbei prez. A. Sadato su-rengtame priėmime G. Fordas pasiūlė tostą už Izraelio prezi-dentą. Tiesa, jis laiku susigrie-bė ir šią klaidą atitaisė, bet sve-čiumi toks užgerimas tikriausiai nebuvo skanus. Silto sutikimo prez. A. Sadatas susilaukė Čika-goje. Paklaustas žurnalistų, ar jis savęs nelaiko antisemitu dėl sionizmo pasmerkimo, prez. A. Sadatas taikliai atkrito: "Kaip gi aš galiu būti antisemitu, kai pats esu semitas!..." Savo nusistatymą prieš sionizmą jis sa-kėsi grindžias faktų, kad su sio-nizmu į Artimuosius Rytus atė-jo ir terorizmas. Jungtinėms Tautomis tartame žodyje prez. A. Sadatas pasisakė už Ženevos konferencijos atnaujinimą vi-soms Artimųjų Rytų proble-moms spręsti. Šioje konferen-ci-joje jis pareikalavo lygaus bal-so ir arabų partizanų PLO orga-nizacijai.

SNIPŲ TEISMAS

Federacinis teismas Brookly-ne paskyrė 22 metus kalėjimo sovietų šnipui S. Paskalinui, JAV pilietybės neturinčiam li-baniečiui, Niujorko Manhattane turėjusiam brangenybių krautu-vę. Jis buvo kaltintas slapstų JAV krašto apsaugos dokumen-tų perdavimu Sovietų Sąjungai. Atlanto Sąjunga.

PRAŠO VIZOS

Nobelio taikos premijos lau-reatas dr. A. Sacharovas sovietų įstaigas paprašė vizos, kuri jam leistų išvykti Norvegijon ir at-siimti premiją. Į jo niekinimo akciją įsijungė Sovietų Sąjun-gos Mokslų Akademija, kurios 72 nariai pasirašė raštą, pasisa-kantį prieš premijos paskyrimą dr. A. Sacharovui, nes jis, esą, kenkia taikai, taikiams valsty-bių santykiams, kurstąs nepasi-tikėjimą tarp tautų. Beveik tuo pačiu metu prancūzų komparti-jos vadas G. Marchais pranešė spaudai Paryžiuje, kad jis steng-sis išlaisvinti sovietų psichiatrinėje ligoninėje vaistais kanki-namą disidentą matematiką Leonidą Plijuščą, jeigu toks jo traktavimas iš tiesų yra netei-sėtas.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland – Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** OLIVER PLUNKETT**, Armagh arkivyskupas ir Airijos primas, kuris Anglijoje persekiojimo metu 1681 m. buvo nužudytas, š.m. spalio 12 d. paskelbtas šventuoju. Jis gimė 1625 m. lapkričio 1 d. airių aristokratų šeimoje. Nutaęs tapti kunigu, išvyko į Romą. Baigęs mokslo, buvo įšventintas kunigu. 1669 m. Romoje konsekruotas Airijos Armagh miesto arkivyskupu ir slapta pasiūstas atgal į Airiją, kur katalikai buvo persekiojami. Daug metų kaip slaptas vyskupas keliavo tarp tikinčiųjų ir rūpinosi savo vietinių slaptųjų kunigų švietimu. Dažnai jis keliaudavo apsirėngęs kaip anglų kariuomenės karininkas ir todėl turėjo atitinkamai elgtis, kad nebūtų išaiškintas. Kai kurie pavydūs katalikai dvasiškai net buvo nusintę į Romą skunda, jog jis užeidinėjas ir smukles ir net kalbėjosi su moterimis. Jis taipgi buvo kritikuojamas už gerą santykių palaikymą su protestantais, kurie tuo metu valdė Airiją. Pagaliau dviejų tikėjimą metusių pranciškonų įskustas, esą organizuoja sukilimą prieš anglus. Nors jokių įrodymų nebuvo ir Airijoje, dėl gerų pažinčių su protestantais, buvo išeintas, tačiau vėliau buvo suimtas ir nugabentas į Angliją. Ten jis buvo nuteistas pakarti. Sv. Oliver Plunkett kanonizacijos diena buvo labai iškilmingai atšvėsta Airijoje. Visi Airijos kunigai atnašavo naujojo šventojo dienai skirtas Mišias, kuriose pabrėžiama paties šventojo gyvenimo praktikuotoji sąvybė — taikiai gyventi su nekatolikais.

*** L'OUVAIN UNIVERSITETO PROFESORIAI** buvo Pauliaus VI pagirti už sąžiningą katalikiško tikėjimo aiškinimą. Laiške universiteto rektoriui monsinjorui Edouard Massaux popiežius pabrėžė, kad teologija nėra privatus dalykas, nes tai, kas nėra Bendrijos ribose ir nepašvęsta jos tarnybai, negalima vadinti teologija. Teologo atsakomybė reiškiasi tikinčiosios bendruomenės viduje. Teologija visada turi palaikyti ryšius su naujais kultūros stiliais, tačiau ir kiekvieno laikotarpio aplinkybes ją įvesdinti yra sunkus uždavinys, ir laikurie teologai, tai atlikdami, pradeda kelti abejones ar net paneigti patį tikėjimo turinį. Teologams būtina yra laisvė, be kurios mokslinis darbas neįmanomas, tačiau ši laisvė negali būti identifiukuojama su akademinė pasiautėjusių mokslų laisve. Tikėjimas ir mokomasis apaštalinis K. Bendrijos autoritetas priklauso pačiai teologijos esmei, ir nuo jų teologas negali nukrypti. Teologija niekada negali tapti savarankišku ir nepriklausomu mokslu, atskiru nuo apaštalinio Bendrijos mokyimo. Popiežius pagyrė, kad Louvain universiteto teologai tai supranta ir stengiasi tinkamai aiškinti tikėjimą, neįsikišdami asmeninio populiarumo. Laiškas buvo parašytas pranciškosios universiteto dalies perkėlimo proga į naująją vietą — Oppignies miestelį, apie 25 mylias nuo Louvain. Ši naujoji universiteto dalis dabar bus žinoma kaip "Louvain-la-neuve". Pačiame Louvain mieste, senuosiuose universiteto pastatuose, pasiliko flamiškoji universiteto dalis.

*** KARD. MAURICE FELTIN** mirė Paryžiuje, sulaukęs 92 m. amžiaus. Jis buvo kunigų įšventintas 1909 m., o vyskupu tapo 1928 m. Paryžiaus arkivyskupu tapo 1949 m., kardinolu — 1953 m. Dėl amžiaus 1966 m. atsisakė Paryžiaus vyskupybės, kuri atiteko dabartiniam kard. François Marty. Kardinolas Feltin pasižymėjo kaip nepaprastas religi-

nis vadovas, kurio įtaka buvo jaučiama toli už Prancūzijos ribų. Rūpinamasis nuo tikėjimo nutolusiais, jis įsteigė Paryžiaus misijų draugiją, o vėliau — Prancūzijos misijų draugiją. Jo ganytojiškieji laišakai būdavo verčiami ir įvairias kalbas ir skaitomi visame pasaulyje. Jis buvo ekumenistas dar tais laikais, kai tas žodis jokio populiarumo neturėjo. Jis taipgi buvo žymus liturginių reformų skatintojas. Nacių okupacijos metu Paryžiuje 1940-1944 m. savo namuose slėpė vyriausiąjį Bordeaux rabiną Cohen, o taipgi jo sinagogos šventuosius Raštus bei Istatymų Knygą. Nuo nacių ten pat jis slėpė ir prancūzų branginamą napoleoniškąją sv. Kiro vėliavą. Jis dar ir dabar prisimenamas Prancūzijoje kaip pirmasis vyskupas, leidęs savo kunigams dėvėti eilutes vietų sutaną. Eilučių spalva buvo parinkta tamsiai pilka, laikantis tuometinės Paryžiaus profesionalų daugiausia naudojamos eilutės spalvos. Dabar ši medžiagos spalva todėl ir vadinama "Feltin pilkoji". Savo telegramoje kardinolui Martij Paulius VI apibūdino mirusį kardinolą kaip šviesų ganytoją, kuris visą laiką tarnavo savo žmonėms, o paskutiniuosius gyvenimo metus nuolankiai pašventė tyliai ir vaisingai malda.

*** MALDU SAVAITES UŽ KRIKŠČIONIŲ VIENYBĘ** temą ateinančioms savaitėms (sausio 18-25) paskelbė Graymoor Ekumeninis Institutas. Temai paimta ištrauka iš pirmojo Jono apaštalo laiško (3, 2): "Mylime, mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad, kai pasirodys, būsime panašūs į Jį, nes matysime Jį tokį, koks Jis yra". Šią temą skelbdamas Graymoor vienuolis ir instituto direktorius kun. Artrur F. Gouthro pareiškė, esą ji turėtų krikščionims priminti, jog vienybė yra Dievo dovana — ateities vizija, kuri skleidžiasi jau dabar. Tai sykiu yra ir pasmerkimas dabartinio krikščionų susiskaldymo, nuoširdaus susitaikymo siekimas ateityje.

*** RYTINĖJE AFRIKOJE** į kunigų pašaukimų skaičius auga. Dabar Kenijos, Malavi, Tanzanijos, Ugandos ir Zambijos valstybių plote yra 11 seminarijų su 1.260 klierikų. Gaba seminarija Ugandoje šiuo metu pastatė du naujus pastatus, kad apgyvendintų pagsėjusį klierikų skaičių, tačiau ir tų pastatų neužtenka: 32 klierikai turėjo būti pasiųsti į už 100 mylių esančią Katigondo miesto seminariją.

*** V. VOKIETIJOS KANDIDATŲ I KUNIGUS** skaičius per praėjusius mokslo metus pakilo. Šią vasarą 338 buvo įšventinti kunigais. Tai 6% daugiau nei 1973-74 mokslo metų pabaigoje. Vis dėlto tai toli gražu ne toks skaičius kaip 1965 m., kai buvo įšventinta per 800 kunigų.

*** ITALIJOJE ŠVENTINAMUJŲ I KUNIGUS** skaičius 1967-1973 m. laikotarpyje sumažėjo 35%, pagal statistiką, paskelbtą italų misijiniame žurnale "Rogate Ergo". Klierikų skaičius per tą laikotarpį yra sumažėjęs net 66%.

KUN. J. STS.

Recenzija ir laisvės galimybės

Atsiliepiamas į atsiminimų knygos recenziją ir klaidų atitaisymas

KAZYS SKIRPA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tai kirtosi su VLIKO ano meto politinė linija. Todėl kovo mėnesį susilaukiau iš Kauno emisaro (vieno jo vicepirmininko), kuris siekė palenkti mane susilaikyti nuo savo plano. Jis man aiškino, esą tikimasi sudaryti Lietuvos kariuomenę gintis nuo naujo pavojaus iš rytų bei užsilaikyti Reichui. Suformavus tokią kariuomenę, esą pasidarytų lengviau atveiksminti arba sudaryti kitą Lietuvos vyriausybę bei verstį vokiečius perleisti jai krašto valdymą. Kai pareiškiau stiprių abejonių ar be susitarimo su Reichu vyriausybę tokį VLIKO planą būtų įmanoma įvykdyti, VLIKO emisaras man aiškino, jog šis tas ta linkme jau pasiekta — sudaryta Vietinė Rinktinė (Plechavičiaus) kaip būsimos kariuomenės branduolys. Be to, nutiestas karo komendantūrų tinklas krašte mobilizaciniais pasiruošimams atlikti. Jis insistavo, kad savo žygiais Berlyne nekludytų VLIKui tą planą įvykdyti. Tuo pošnekiu, kuris įvyko Lietuvių Sąjungos raštinėje, taigi prie liudininkų, pasibaigė mano pareiškimo VLIKo emisarui, jog pasiūlymą mobilizuoti mūsų tautos vyrus karo tarnybai be susitarimo su Reichu vyriausybę laikau per daug rizikingu, be to, neteisėtu (vykdому be Lietuvos vyriausybės sprendimo) ir nesuderinimu su Hagos konvencijos nuostatomis. Tai, sakiau, galėtų išprovokuoti iš vokiečių pusės kuo žiauriausias represijas. Tuo atveju aš, kaip Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Vokietijoje, būčiau priverstas pakelti balsą prieš tokį VLIKO žaidimą tautos likimu, o Reichui pareikšti formalų protestą dėl nesilaikymo Hagos konvencijos nuostatų...

Po kiek ilgesnio laukimo, balandžio 6 d., susilaukiau iš vokiečių formalaus atsakymo ir vasario 5 dienos memorandumą Reicho vyriausybei. Raštas pa-

sirašytas Reicho kanceliarijos viršininko ministerio dr. Lammerso. Jame pasakyta:

Ihre Denkschrift... habe ich dem Fuehrer vorgelegt. Ausserdem habe ich dem Auswaertigen Amt sowie dem Reichminister fuer die besetzten Ostgebiete eine Abschrift der Denkschrift zugehen lassen.

Sis pačios augščiausios Reicho instancijos atsakymas reiškė Lietuvos posto Berlyne didelį diplomatinį laimėjimą — tikrą prošvaistę. Augštoji Reicho vadovybė, gerai žinodama kaip vystėsi karo veiksmai rytų fronte, pagaliau ėmė rodyti politinio prablaivėjimo Lietuvos klausimu bei suprasti, jog būtų paties Reicho interesus leisti Lietuvai atsikurti kaip suverenei valstybei, kokia ji buvo iki 1940 metų sovietų agresijos. Lietuva dar suspėtų susimobilizuoti ir pasipriešinti gresiančiam tos agresijos pasikartojimui.

Po ministerio Lammerso pozityvaus atsakymo man jau nereikėjo laukti pro sunkiai atidaromas Auswaertiges Amto ažuolines duris — jos pačios man atsidarė. Už kelių dienų po istorinės reikšmės atsakymo gavimo buvau iškvieštas į Vokietijos užsienio reikalų ministeriją pas pasiuntinį von Grundherr. Jis man pranešė, kad jo šefas užsienio reikalų ministras von Ribbentrop išskrido pas Hitlerį pasitarti ir kad numatytos, jam sugrįžus, derybos Lietuvos klausimu, remiantis mano vasario 5 d. memorandumu. Von Grundherr patarė skubiai sudaryti lietuvių delegaciją ir nedelsiant pasirošti deryboms... Deja, jos taip greitai kažkodėl neprasisėjo. Netrukus pasidarė aišku kodėl.

Tuo metu apgailėtini įvykiai pačioje Lietuvoje kirtosi jau su pozityviais planavimais Berlyne. Kaip dabar žinome, vokiečių saugumui buvo pavykę sučiupti vieną slaptą VLIKo kurjerį, vykusį per Baltijos jūrą į Stockholmą su VLIKų inkriminuojančiais dokumentais, kurių tarpe buvo ir ilgas sąrašas gink-

lų, kurių tikėtasi iš kažkur gauti. Tie Gestapo sučiupti dokumentai nepaneigiamai išsivyravo politinį VLIKo nelojalumą Reichui ir užmojų nelegaliai suorganizuoti prieš jį ginkluotą pajėgą Lietuvoje, kitaip sakant, prieš bolševikinį priešą kovojusių vokiečių karinių pajėgų užnugaryje. Dėlto balandžio pabaigoje buvo suimta dauguma VLIKo narių. Po to buvo SS dalinių staigiai užpulta ir brutaliai nuginkluota Plechavičiaus Vietinė Rinktinė, jo suformuota net pačių vokiečių pagėdavimu ir pavedimu. Kai atitinkamu memorandumu Vokietijos užsienio reikalų ministerijai ir jo nuorašais kitoms suinteresuotoms įstaigoms siekiama atitaisyti padėtį, tada nežinodamas tikrosios tokio griežto vokiečių pasielgimo priežasties, buvau birželio 10 d. pats, taip sakant, rekošetų suimtas ir internuotas už spygliuotų vielų iki karo pabaigos, nors nebuvau nusikaltes diplomatu privalomam lojalumui vyriausybei, kuriai buvau akredituotas.

Čia suminėta katastrofa su VLIKU susprogdino ir mano Berlyne pasiektą diplomatinį laimėjimą. Jeigu ji nebūtų įvykusi, esu tikras, jog man būtų pavykę susitarti su Vokietijos užsienio reikalų ministerijai ir jo nuorašais kitoms suinteresuotoms įstaigoms siekiama atitaisyti padėtį, tada nežinodamas tikrosios tokio griežto vokiečių pasielgimo priežasties, buvau birželio 10 d. pats, taip sakant, rekošetų suimtas ir internuotas už spygliuotų vielų iki karo pabaigos, nors nebuvau nusikaltes diplomatu privalomam lojalumui vyriausybei, kuriai buvau akredituotas.

Atsižvelgiant į tai, kad minėtos demokratijos per visą karą iškilmingai skelbė išpareigojimą išlaisvinti pavergtas tautas bei grąžinti joms valstybinę nepriklausomybę, palieku mūsų istorikų spėliojimui, kokį tarptautinį statusą būtų galėję pripažinti Lietuvai karo laimėtojai.

(Pabaiga)

Lietuva gali būti nenugalima

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jėgos ir politikos ekspertus. Jėgos ekspertus reikia puliti politiškai, o politikos ekspertus — jėga. Juk visada smegenys bijo fizinio smūgio, o raumenys ir kumščiai nemoka atsispirti psichologiniam spaudimui.

Savos tautos asmenys, kurie tampa priešų bendradarbiais, padaro daugiau žalos už svetimtaučius. Politinėje kovoje didesnis yra laimėjimas, jei priešas pereina į rezistentų pusę, negu kad yra likviduojamas. Todėl reikia stengtis, kad kolaborantai verčiau grįžtų į rezistentų pusę, negu būtų eliminuojami.

Labai svarbu žmonėse puoselėti pilietinį nepaklūsnumą okupantui ir teikti nuolatinę informaciją užsieniui, kad būtų galima užsienyje organizuoti paramą kovojančiai tautai.

Okupanto jėgos silpnėja, kai rezistencija didėja tiek vietinių skaičiumi, tiek sričių įvairumu. Politines pozicijas priešas užimame krašte paprastai tik todėl laimi, kad jos nebūna ginamos. Taigi, kiekviena politinė pozicija betkuriuoje srityje turi būti rezistentų ginama. Visur reikia stengtis priešą stabdyti, kreipti į klaidingą pusę ar bent lėtinti. Reikia, jei įmanoma, paruošti alternatyvias pozicijas, kad jos būtų tuoj užimamos, kai priešas priverčia iš ankstesnių pozicijų pasitraukti.

Kiškis ir ežys

Rezistencinei kovai labai tinka pasaka apie ežio ir kiškio lenktynes. Kiškis ir ežys pradėjo bėgti, bet kur tik kiškis sustodavo, susitkdavo belaukiantį ežiuką, nes palei visą lenktynių kelią ežys buvo išstatęs savo šeimyną. Visi žinome, kad tas lenktynes kiškis pralaimėjo. Okupuotos tautos stiprybė kaip tik ir glūdi šioje srityje okupanto atžvilgiu: kur tik okupantas pasisuks, ten ras rezistentą. Geriausia rezistencijos strategija todėl yra išplėsti politinės kovos lauką kuo plačiau ir kuo sudėtingiau, kad priešas pradėtų nebesiorientuoti ir nespėtų bei nesugebėtų visur ir visose plotmėse bei srityse laiku pribūti. Žinoma, labai svarbu, kad rezistencinė veikla būtų efektingai diriguojama, kad turimos pajėgos būtų panaudojamos produk-

tyviai, taikliai ir be didelių nuostolių sau.

Galiausiai reikia žinoti, kad mažą tautą yra sunkiau politiškai nugalėti, negu didelę. Mažos tautos kalba, papročiai ir t.t. yra žinomi tik saujelei sveitimaučių ir jiems sunkiau tautą infiltruoti. Didelės tautos kalbos ir papročiai bei galvosėnos žinovų dažniausiai yra labai daug.

Zvelgiant į Lietuvą

Perskaite knygą aiškiai pastebėjus, kad autorius ją rašė ypatingai turėdamas mintyje savo gimtąją Latviją ir jos kaines — Estiją ir Lietuvą. Okupuotoje Lietuvoje jau visa eilė jo sumintų minčių yra vykdoma. Aiškiai matomas nepaprastai gudriai išplėstas rezistencinis tinklas. Užtenka pažvelgti vien į "LKB Kronikos" leidimo darbą, kad suprastume kaip disciplinuotai, sumaniai, efektin-

Brangiam ir mylimam**TĖVELIUI mirus,**

mūsų valdybos narį VYTAUTĄ STOČKŲ ir jo visą šeimą nuoširdžiai užjaučia bei sykiu liūdi —

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš perkdami kitur, positeiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutuopymas. TAI SOM — PARDUODAM — NUOMOJAM Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

TORONTO MIESTAS**PRANEŠIMAS****atmatų išvežimo reikalu**

Kadangi antradienis, lapkričio 11, yra nedarbo diena miestui tarnautojams, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Reguliarus antradienio išvežimas bus atliktas 1975 m. lapkričio 12, trečiadienį.

Specialus išvežimas išmetamų baldų ir t.t., atliekamas trečiadieniais, paprašius, bus vėl pradėtas lapkričio 19 d.

R. M. BREMNER

Toronto miesto viešųjų darbų priežiūros viršininkas

A+A**FELIKSUI JANUŠKEVIČIUI****Australijoje mirus,**

jo brolių bei brolienę JONĄ ir KAZĘ JANUŠKEVIČIUS taipgi kitus gimines liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

B. Antanaitienė
V. ir G. Agurkiai
M. Juodis
M. Rudokienė

V. ir G. Stabingiai
O. Savickienė
A. ir S. Šukaičiai
P. ir E. Vaitkai

MAMYTEI**Lietuvoje mirus,**

valdybos narę ZINĄ VAICELIŪNIENĘ

nuoširdžiai užjaučiame —

Anapilio Moterų Būrelis

Mylimai MAMYTEI**Lietuvoje mirus,**

duką ZINĄ VAICELIŪNIENĘ ir šeimą skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia —

KLB Oakvillės apylinkės valdyba ir nariai

Mylimai MAMYTEI**Lietuvoje mirus,**

PETRĄ BUTENĄ bei artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia —

V. D. Karosai
M. J. Zubrickai
I. V. Turutai

Giliai užjaučiame

PETRĄ BUTENĄ ir šeimą,

jo MAMYTEI mirus Lietuvoje —

A. A. Žiobakai

B. L. Brakai

A+A**Pranui Grušiui**

mirus, jo žmonai ONUTEI, dukteriai, sūnams ir visiems broliams bei seseriai nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Wawos lietuviai:
J. A. Vinslovai
M. U. Kairiai
J. Zarūnai

A. Bekinčiai
J. Žilys
V. Mickus

O. Mitrikai

A+A**LENAI JAKUČINSKIENEI**

mirus, jos vyrui ramovėnui PRANUI JAKUČINSKUI

ir šeimai gilią užuojautą reiškia —

LKV Sąjungos "Ramovė"
Hamiltono skyriaus valdyba

Brangiai močiutei**a+a Julijai Vrubliauskienei —****Darutytei**

iškeliavus amžinybėn, mūsų mielą choristę ALDONĄ MATULICZ ir jos vyrą FERNANDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės ištiktu skausmu —

Hamilton, Ont. Aušros Vartų parapijos choras

Mylimai Mamytei**A+A****STEFANIJAI PETKŪNIENEI**

mirus, dukrą ONUTĘ BUDININKIENĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

M. L. Borusų šeima

A+A**Mykolui Užameckui**

Los Angeles, JAV, mirus, jo žmonai SOFIJAI, dukteriai ir sūnui bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia —

Toronto, Ont. Stasys Bardauskas

MOHAWK

FURNITURE LTD.**PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Penktosios Sao Paulo baltiečių parodos uždarymo metu š.m. rugpjūčio 31 d. Parodą aplankė ir vakarines programas per dešimtį dienų sekė apie 10.000 asmenų

Vilnius minimas "best seller" knygoje

STEPAS VARANKA

Ta knyga vadinasi "Once Is Not Enough". Knygos autorė yra Jacqueline Susann, gimusi Filadelfijoje, dailininko ir mokytojos duklė. Ji paliko namus būdama 16 metų amžiaus. Pagarsėjo ir praturtėjo savo parašytomis keturiomis knygomis. Bendras tų 4 knygų tiražas siekia 50 milijonų egzempliorių. Jos išverstos į 30 kalbų. Pirmoji knyga "Every Night Josephine" pasirodė 1963 m. Joje aprašyti jos kalytės "Josephine", "The Love Machine" ir "Once Is Not Enough". Visos jos buvo "best sellers". Pagal tris paskutines pagaminti filmai.

Autorės parašytų knygų turinys liečia žinomų žmonių seksualinį gyvenimą ir jo iškrypimus. Tai geltonoji, gal tiksliau, "baby blue" literatūra. Tokio turinio knygų šandieną pilnos krautuvės.

Minimos knygos XIII skyriuje autorė rašo: 1920 m. lenkai sėkmingai puolė Rusiją ir užėmė Vilno (Vilnių), Lietuvos sostinę. Į užimtus plotus ypač lenkų ūkininkai ištroškė "naujų hektarų" žemės. Iš Balstogės išvyko Andrzej Karłowski su žmona, dviem sūnumis ir naujagime mergaite Natalija - Marija. Karłowski tikėjosi Vilniuje rasti turtus ir duoti savo vaikams išsilavinimą. Deja, jis labai nusivylė. Žemė buvo nederlinga. Kaimynai ukrainiečiai ir gudai nedraugiški. Netolimame miestelyje buvo maža katalikų bažnytelė ir vienuolių vedama mokyklėlė. Kadangi tiltai buvo sugriauti, Karłowski šeima turėjo pasilikti mažame miestelyje.

Bėgo metai. Mažoji Natalija pradėjo lankyti vienuolyno mokyklą. Ten pirmą kartą ji pamatė moterį, kuriai "aštri lenkiška" žiema nesugadino jos veido ir rankų švelnumo. Toji moteris buvo sesuo Teresė, varšuvietė, kuri matė Paryžį, Maskvą. Ji, pajutusi pašaukimą, metė baleto studijas ir įstojo į vienuolyną. Vėliau buvo paskirta į Vilniaus kraštą, netoli Vilniaus, dirbti vienoje mokykloje kaip šokių mokytoja. Natalijai labai patiko sesuo Teresė — ji tapo geriausia jos mokinė. Sesuo Teresė, pasikalbėjusi su Natalijos tėvais, gavo jų sutikimą išsiųsti dukrą į Varšuvą kaip stipendininkę, vėliau į Londoną. Ten gyvenė sesers Teresės turtingi dėdės.

Nustatytas 1939 m. rudenį išvykimas buvo sutrukdymas kilisio karo. Karla, vėliau taip buvo vadinama Natalija, liko Lenkijoje. Po rugsėjo 17-tos tėvai liepė Natalijai persikelti į vienuolyną. Čia jo vyresnioji sesuo leido Karlai dėti vienuolės drabužius, kad apsaugotų nuo netikėtų "svečių". Natalija nešiojo su savimi mažą, aštrų peiliuką ir nosinę. Reikalui esant, susižeisdavo sau pirštą, ištepdamo nosinę, kurią pridėdavo prie lūpų ir kosėdavo, rodydama ant nosinės kraują ir sakydama, kad serga džiova.

Po didvyriškai kovojusios Varšuvos kritimo vienuolynė pasirodė rusų karininkai ir pranešė, kad jų vienuolynas yra rusų okupacinės valdžios žinioje, kad vienuolės nebūtinai teisės mokytojauti. Karla kas savaitę važinėdavo senu vienuolyno autobusu lankyti savo tėvų. Vieną sykį pamatė ūkyje rusų autovežimą ir rusų karininkus, sodinančius jin jos tėvus. Motina, dėdamasi, kad jos nepažįsta, sušuko: "Sesele, kiaušiniai yra virtuvėje!" Natalija - Karla daugiau savo tėvų nebematė.

Vienuolynė Karla rūpinosi vaikais ir gyvuliais. Vieną vakarą, kai su vaikais kalbėjo malda, išgirdo apačioje triukšmą ir rusų kalbą. Paguldžiusi vaikus,

užsidėjo tamsius akinius ir lipo neapšviestais laiptais žemyn. Apačioje pamatė pasibaisėtina vaizdą. Iš paskos atbėgusi 13 metų Jievtė garsiai verkė. Pamatę jas, kareiviai atsivedė žemyn. Kaip žvėrys, patenkinę savo norus, ruošėsi išeiti. Palikdami vienuolyną, savo vado įsakymu, surišo į antklodės seserį Teresę, Jievtą ir dar keletą, užsimetė ant pečių ir nusinešė į kareivines...

Karla vėliau, rusų kapitono ir lenkų pogrindžio padedama, siūsdavo vaikus į užsienį. Po kelių mėnesių ji vienuolynė pagimdė dukterį ir išvyko į Švediją. Kelionėje, einant per sieną, kūdikis pradėjo verkėti. Kad vokiečių kareiviai neišgirstų balso, kūdikis buvo prispaustas pagalvėle. Vaikas dėl stokos deguonio smegenyse liko neišvystęs. Karla vėliau pasiekė Ameriką, kur iškilo kaip ekrano žvaigždė. Didžiausio pasisekimo laikotarpį pasitraukė į privačią gyvenimą.

Tie milijonai skaitytojų, kurie skaitė "Once Is Not Enough", sužinojo, kad "in 1920, Poland had launched a successful attack on Russia and seized

Wilno, the capital of Lithuania". (216 psl.). Ten taipgi rašoma, kad Lenkijai užėmus Vilniaus kraštą, į jį veržėsi lenkų ūkininkai, tikėdamiesi ten rasti sau "naujų hektarų" žemes ir kitų turtų. Tai lietuviams yra gerai žinoma: Lenkijai užėmus Vilnių ir Vilniaus kraštą, ten buvo siunčiami lenkų kolonistai, kuriems buvo duodami dvarai ir ūkiai, kad tą kraštą kiek galint greičiau sulenkintų.

Lenkų profesorius išeivijoje Viktor Sukienicki, kuris yra gimęs Lietuvoje, yra parašęs nemažai straipsnių apie Lietuvą ir lietuvius. Paryžiaus "Kultūra" (1975 m. 6 nr.) rašo apie "Once Is Not Enough" ir "Legend From Invalid Street". Pastaroji knyga parašyta Vilniaus žydo Efraim Sevela, išleista Londone, Anglijoje, 1975 m. Jos aplanke Vilnius pavaizduotas su keturiom medinėm lūšnėm ir dviem didelėm cerkvėm. Anot recenzento, Vilnius yra "mle miesto Pilsudskiego, dawna stolica wielkiego mocarstwa". Pastaroji knyga parašyta Vilniaus žydo Efraim Sevela, išleista Londone, Anglijoje, 1975 m. Jos aplanke Vilnius pavaizduotas su keturiom medinėm lūšnėm ir dviem didelėm cerkvėm. Anot recenzento, Vilnius yra "mle miesto Pilsudskiego, dawna stolica wielkiego mocarstwa".

krizė galvosenoje ir spaudoje

AL. GIMANTAS

Sekant amerikinės lietuvių spaudos gyvenimą, ypač Čikagos dienraščius, matyti savotiškas paradoksas. Netenka abejoti jų gera valia, intencijomis, patriotiniu nusistymu, bet skirtingai, gal net ir esminiai, liečia daugiau veiklos metodus ir taktiką, kitaip tariant, mūsų politinę strategiją ir užsigažavimą. Vienas jų atstovauja beribiam pritarimui amerikinės užsienio politikos linijai, o kitas blaiviau ir kritiškiau bando vertinti dr. H. Kissingerio imantros politinės akrobatikos vingius. Kiekvieno atveju mums pirmoje eilėje turėtų rūpėti, kaip tie vingiai paliečia lietuviškuosius reikalus, mūsų tautos tikslus bei siekius.

Beveik neetiška būtų pradėti pačiam girtis, bent norėtųsi priminti, kad šiose skiltyse jau daug metų tenka kartas nuo karto grįžti prie tos pat temos, įrodinėti, jog amerikinė užsienio politika toli gražu nesutampa (ir tai nevienu atveju) su bendraisiais lietuviškais interesais. Deja, šandien mūsų tarpe esama galvojančių, kad visa, ką tik sugalvoja ar daro politinės Vašingtono sferos, yra gera, negincijama, verta ir tikslinga.

Tiesa, kaip ašaka gerklėje, kaip kam turėjo skaudžiai įstrigti įmantrūs atolydžio politikos skersvėjai, bet ir čia surandami savotiški išvedžiojimai, prielaidos, gal net ir nevisai sveikos iliuzijos įrodinėti tai pačiai tezei: JAV politika yra reali, toli pramatanti, vadovaujanti, principinga ir nekritikuotina. Tvirtinama, kad didieji sostinėje geriau žino kas gera jiems ir

mums. O mes, mažieji, tylėkime ir, priedui, dėkokime (nors teisybės vardan reikėtų priminti, kad rankos bučiuoti, bent kol kas, dar niekas mūsų neragina).

Tai ir yra bene pagrindiniai abiejų dienraščių skirtumai, jų užimti gana skirtingi poliai. Įdomu, kad tokia konfrontacija tarp dviejų patriotinių leidinių pastarųjų metų laikotarpįje ar tik nėra pati pirmoji? Buvo ir yra skirtingų tarp ideologiškai skirtingų laikraščių (tai yra visiškai normalus reiškinys), bet dabartinio pobūdžio susikirtimas yra būdingas emigracinio gyvenimo kasdienybėje ir bendroje galvosenoje. Viena yra tikra, kad abu dienraščiai turi panašiai įsitikinusių skaitytojų, užimtos linijos sekėjų. Tuo būdu tie leidiniai ir jų redakcijos toli gražu nėra vienos. Atseit, ir tai galima žvelgti kaip į nemažos mūsų visuomenės dalies reiškinį.

Siuo atveju tenka kalbėti apie altininkus ir bendruomenininkus, t.y. abiejų svarbių lietuviškų organizacinių vienetų šalininkus, rėmėjus ir pritarėjus. Gaila, bet privačių pokalbių metu diskusijos darosi karštokos ir nevisada išlaiko prideramą rimtumą bei intelektualumo ribas. Vis garsiau ir dažniau išgirstame pastabas ar priekaištus, besisukančius apie ištikimybę Amerikai ir Lietuvai. Lyg tarp tų sąvokų ar apspredmiu jau nebūtų vietos aukso ar bent sidabro viduriui. Vadinasi, tam tikras sukrėtimas jaučiamas ir matomas amerikiečių lietuvių nuotaikose, gal net ir veiksmuose. Prie ko visa tai gali nuvesti stipriausią lietuvių koloniją? Galima tik spėlioti.

Ar buvo kautynės Vilniaus gatvėse?

Atsiliepiant į straipsnį "Kaip rusai užėmė Vilnių"

Kautynės gatvėse?

Straipsnyje rašoma apie kautynes, trukusias penkias dienas Vilniaus miesto gatvėse. Čia taip supainiota, kad sunku atskirti kur kaunasi šaulių divizijos, tankų brigados ir ištisi kiti daliniai. Pačios kautynių datos taip pat labai neišsiveržti į miestą. Liepos 9-11 d.d. dingsta nežinioje, nes rusiškų šaltiniai jų visai nemini. Toliau matyti labai neišsiveržti 12 d., o liepos 13 d. lygiai 17 v. vokiečiai "kapituluoja".

Kapituluoja? Tai iš pirmo išlaužtas žodis, nes nė vienas rusiškas šaltinis nemini, kad Vilnius buvo apsuptas. Jei nėra apsuptas, tai nėra ko ir kapituluoti, kaip kad atsitiko prie Stalingrado. Gerai prisimenu, kai apie Vilniaus kritimą per visą Vokietijos radijo tinklą buvo paskelbtas maždaug toks komunikatas: "Buvusi Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos sostinė Vilnius į gynybą mūsų dalinių buvo pailiktas priešiui. Tie daliniai susijungė su savo užnagariu". Taigi, vokiečiai ne kapituliavo, o pasitraukė visai nesikovę miesto gatvėse.

Vokiečius skubiai pasitraukti iš Vilniaus ir ties juo buvusius gerų pozicijų vertę pati fronto situacija. Vilniaus — Daugpilio srityje rusai, nesutikdami jokio pasipriešinimo, jau buvo pasiekę Panevėžį, o pietuose už Vilniaus artėjo prie Alytaus.

Strateginis punktas

Kad Vilnius visais amžiais buvo svarbus strateginis punktas, nereikia aiškinti. Todėl nereikia stebėtis, kad kai vokiečiai pradėjo karą su rusais, vokiečių šarvučiai pirmiau pasiekė ir užėmė Vilnių, o ne Kauną, kuris yra du kartus arčiau Vokietijos sienos. Kai rusai pralaužė ties Vitebsku frontą, jų puolimo smagiais buvo nukreiptas taip pat į Vilnių. Kad šitaip gali atsitikti, vokiečių karinė vadovybė jau iš anksto buvo numaciusi ir šitam galimui jau daug anksčiau pradėjo ruošti, o ne tada, kai rusai jau buvo prie Vilniaus vartų. Tik pradėjus aušti 1944 m. pavasariui, vokiečiai mobilizavo Vilniaus gyventojus, įskaitant lietuviškų istaigų tarnautojus, ir pradėjo ruošti Vilniaus miesto gynybos liniją. Ji prasidėjo kelių kilometrų atstumu nuo miesto ribų šiaurėje ir nuo Verkių suko rytiniu pakraščiu, kur nuo N. Vilnios jau dengė miestą iš pietų pusės ir pro aerodromą pasiekė Panerį kalnus.

Vakarinėje miesto dalyje nebuvo įrengti jokie įtvirtinimai. Suprantama, šitoje įtvirtinimų linijoje buvo iškasti geri pėstininkams apkalai, įrengti minosvaidžių ir priestankinių pabūklų lizdai, patrankų ir tankų pozicijos, taipgi visos kitos kliūtys prieš tankams ir pėstininkams sulaukyti. Taigi, visi Vilniaus miestui ginti įtvirtinimai buvo įrengti gerokai prieš miestą, bet ne pačiame meiste, kaip kad skelbia visi rusiški šaltiniai.

Kai liepos mėnesio pirmomis dienomis Vilniaus valdymą perėmė karinė įgula ir paskelbė karą stovį miestą, nebuvo paskelbta jokia miesto gyventojų mobilizacija, nebuvo ruošiami nei gatvės, nei namuose pasipriešinimo lizdai. Gatvės nebuvo minuojamos. Taip pat nebuvo įtvirtinami jokie pabūklai apšaudyti gatvėmis visomis kryptimis. Tuo metu Vilniaus gatvėmis traukėsi išvargę ir dulkėti vokiečių kariuomenės likučiai ir pabėgėlių masės. Taigi, kad miestas buvo paverstas tvirtove, yra išpūstas Maskvos burbulas.

Pasaka apie rezervus

Atrodo, ta pati pasaka ir apie atgabenimą Vilniui ginti iš Vokietijos naujų rezervų. Tuo metu Vokietija jau nebeturėjo reikiamo skaičiaus žmonių tiems rezervams sudaryti. Buvo organizuojamas "Volksturm" ir "Hitlerjugend" daliniai. Liepos 7 d. Vilnių paliko keli savisaukos dalinių kariai, kurie Vilniuje nematė jokių naujų vokiečių dalinių, o tik išvargusių ir apdulėjusių karius, iš kurių ir buvo sudaryta Vilniaus miestui ginti rinktinė. Ji išsidėstė prieš miestą įrengtuose įtvirtinimuose.

Kai pirmieji rusų daliniai pasiekė Vilniaus apylinkes ir norėjo įsiveržti į miestą, suprantama, kad juos sutiko iš gerų pozicijų stipri vokiečių ugnis. Čia jie, matyt, gerokai atkando dantis, nes ir patys rusų šaltiniai pripažįsta, kad vokiečiai privertė "sovietinius armijos dalinius pasitraukti".

Kautynės gatvėse?

Straipsnyje rašoma apie kautynes, trukusias penkias dienas Vilniaus miesto gatvėse. Čia taip supainiota, kad sunku atskirti kur kaunasi šaulių divizijos, tankų brigados ir ištisi kiti daliniai. Pačios kautynių datos taip pat labai neišsiveržti į miestą. Liepos 9-11 d.d. dingsta nežinioje, nes rusiškų šaltiniai jų visai nemini. Toliau matyti labai neišsiveržti 12 d., o liepos 13 d. lygiai 17 v. vokiečiai "kapituluoja".

Kapituluoja? Tai iš pirmo išlaužtas žodis, nes nė vienas rusiškas šaltinis nemini, kad Vilnius buvo apsuptas. Jei nėra apsuptas, tai nėra ko ir kapituluoti, kaip kad atsitiko prie Stalingrado. Gerai prisimenu, kai apie Vilniaus kritimą per visą Vokietijos radijo tinklą buvo paskelbtas maždaug toks komunikatas: "Buvusi Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos sostinė Vilnius į gynybą mūsų dalinių buvo pailiktas priešiui. Tie daliniai susijungė su savo užnagariu". Taigi, vokiečiai ne kapituliavo, o pasitraukė visai nesikovę miesto gatvėse.

Vilniaus centre

Meskimė trumpą žvilgsnį į šiuos kautynių vaizdelius: "Miesto centre vokiečiai atkakliai priešinosi. Jų aviacija be pertraukos bombardavo miestą". Tai nesąmonė, nes vokiečių aviacija tikrai nebombardavo savo įgulos. Arba vėl: "... brigados daliniai, užėmę aerodromą, 10 val. pasiekė prekinį traukinių geležinkelio liniją". Tokios prekinį traukinių geležinkelio linijos tada nebuvo ir abejoju, kad tokia šandien tenai būtų. Argi galima patikėti šitam teigimui: "... įsiveržė į miesto centrą ir kovėsi Onos ir Bernardinų šventovių rajone". Jeigu šitame rajone tada būtų buvusios kautynės, būkime tikri, kad dabar Vilnius nebegalėtų didžiūti Sv. Onos šventovė. Štai kas rašoma apie ją "Technikos Žodžio" 1974 m. 1 nr.: "Sv. Onos bažnyčios timpanonui ir bokštams prasidėjus irti, nuo transporto keliamo virpėjimo, ištaigingas plytų derinys dar laiku buvo spėtas sustvirtinti". Jeigu jau nuo padidėjusio transporto virpėjimo šventovė atsidūrė pavojuje, tai kas gi būtų atsitikę, jei šalia jos būtų ėmę sproginėti minosvaidžių, artilerijos ir tankų sviediniai? Nebūtų reikėję net tiesioginio pataikymo: nuo sprogimo garsų ji būtų virtusi plytų krūva. Taigi kautynės šitame rajone yra pasaka.

Teigiamas, kad Vilniaus miesto kautynės buvo užmūšta 8.000 vokiečių, yra taip pat perdėtas. Kai rusai užėmė Kauną, per Maskvos radiją buvo paskelbta, kad jį "išvaduoja" taip pat užmūsta 8.000 hitlerininkų, o tuo tarpu vokiečiai Kauno net negynė. Matyt, pagal sovietų planą, abu didžiausi Lietuvos miestai turėjo atiduoti rusams duoklę — po 8.000 užmūstų vokiečių. Suprantama, kad ties Vilniumi turėjo žūti tam tikras skaičius vokiečių, nes ne sniego gniūžtėmis buvo kovojama, bet tik ne 8.000. Žuvusių vokiečių skaičius galėjo būti maždaug toks pat, kaip ir rusų, kurie palaidoti Antakalnio kapinėse.

Parašutinininkai mieste?

Tvirtinimas, kad vokiečiams į miesto centrą iš lėktuvų buvo nuleidžiami parašutinininkai, maistas ir amunicija, priestaurai pagrindiniams dėsiniams. Argi gali parašutinininkai nusiiešti ant aštrių stogų, šventovių, elektros, telefono laidų ir pastaigti? Jei šitaip būtų buvę daroma, tai 95% parašutinininkų sveiki žemės nebūtų pasiekę. Pagaliau vokiečiams visai nebuvo reikalo naudoti parašutinus, nes vakarinė Vilniaus miesto dalis buvo visai atvira susisiekimui. Jeigu rusai būtų spėję Vilnių apsupti, tai jų šaltiniai apie tai dūduoty visom dūdom. O dabar tie visi šaltiniai tyli.

Jeigu mieste būtų buvusios tokios kautynės, kaip pavaizduo-

ta rusų pateiktuose šaltiniuose, seniausia miesto dalis būtų pavirtusi griuvėsių krūva. Dabargi tebėra tie patys langai ir stiklai, kurie buvo įremiti prieš šimtmečius. Kad taip yra, liudija jų pačių vėliau paskelbti šaltiniai.

Kad vokiečiai pasitraukdami susprogdino elektros jėgainę, radijo, telefono ir telegrafo stotis, vandentiekį ir kitus strateginius pastatus, netenka abejoti. Tačiau daug didesni Vilniaus miesto griovimo darbai atliko patys rusai, o ypač jų "sakalai". Todėl nėra ko stebėtis, kad rusai nieko neprasižioja apie jų išgriautas miesto dalis, sunaikintus architektūrinius ir istorinius pastatus.

Rusų "žygdarbiai"

Meskimė trumpą žvilgsnį į tą laikotarpį, kai prasidėjo rusų vokiečių karas. Jau pirmą dieną vokiečių aviacija du kartų puolė ne miestą, bet geležinkelio stotį, bet visus tris tiltus per Nerį. Į tiltus nepataikė, tačiau prie tiltų esą kvartalai varto griuvėsių krūvomis, o ties Žaliuoju tiltu iš miesto pusės prasidėjo gaisrai, kuris plėtėsi ir pasiekė vieną dujinės tanką. Pastarasis sprogo ir dar labiau išplėtė gaisrą. Vilniečiai nuo to puolimo labai nukentėjo — buvo daug užmūstų ir sužeistų. Nakties metu virš Vilniaus, pakabinę šviesas, skraidė žvalgybiniai vokiečių lėktuvai ir pastebėję ką įtartino, mesdavo bombas. Antrą karą dieną virš miesto pasirodė dvi žvalgybiniai vokiečių lėktuvai, bet miesto nebombardavo. Trečią karo dieną, vos saule užtekėjus, mieste pasirodė pirmieji vokiečių žvalgai, o rusai buvo dingę. Apie 8 v. per miestą pradėjo riedėti vokiečių šarvučių daliniai. Apie 10 v. virš Vilniaus pasirodė rusų lėktuvų junginys ir savo bombų krovinį paleido už Sv. Jokūbo šventovės, kur viską nušlavė iki Lentpjavio gatvės ir tame rajone sukėlė gaisrą. Čia buvo labai daug užmūstų ir sužeistų, nes prie ten esamos odos fabriko jau buvo susirinkę nemažas skaičius darbininkų.

Gerokai po pietų nuo Daugpilio pusės pasirodė vėl rusų lėktuvų junginys, tačiau juos pasitiko vokiečių naikintuvai ir visus numušė. Tolimesnėmis karo dienomis ties Vilniumi, pasinaudodami debesuotumu, pasirodydavo tik atskiri rusų lėktuvai ir numesdavo nedidelius kiekus bombų Žvėryne, prie geležinkelio stoties ir kitur. Ir šitos bombos padarydavo žalos — būdavo užmūstų ir sužeistų.

1942 m. kovo 23 d. nakties metu atskridęs į Vilnių rusų lėktuvas savo krovinį išmetė pačiame miesto centre. Šito puolimo metu buvo užmūstas prie radosmo stalo dirbęs Vilniaus lietuvių veikėjas kun. Čibiras (buvo ir daugiau užmūstų bei sužeistų), sugriauta Sv. Mikalojaus klebonija. Nukentėjo ir pati šventovė — neteko visų vitražų ir beveik pusės stogo cerpių. Buvo sugriauta ar sužalota ir daugiau pastatų, įskaitant buvusią Lietuvos kariuomenės komendantūrą.

Apie ankstyvesnius ir šį bom-

bardavimą tyli visi rusų šaltiniai, nors labai aišku, kad tą "žygį" atlikę lakūnai yra įrašyti į to naktinių bombonešių dalinio kroniką ir gal apdovanoti už sėkmingą bombardavimą toll-mame priešo užnugaryje.

Rusams artėjant

Kai rusai prasilažė prie Vitebsko ir jų kariuomenė ėmė artėti prie Vilniaus, liepos 4-6 naktimis rusų lakūnai nesigalėjo bombų Vilniaus miestui. Tris naktis iš eilės virš Vilniaus kabojo "Kaiėdų eglutė", užė lėktuvai ir krito bombų kroviniai. Ypač pirmą naktį geležinkelio stoties rajone ir pačioje stotyje buvo daug užmūstų ir sužeistų (jų tarpe ir aš). Ko neįveikė bombos, užbaigė kilę gaisrai, kurių jau niekas nebegesino. Visas tris dienas virš Vilniaus kabojo dūmų debesys, o naktimis žybičio bombų sprogimai ir švietė milžiniška gaisrų pašveistė.

Apie tą didįjį Vilniaus miesto bombardavimą tyli visi rusų garsiakalbiai ir visi jų šaltiniai. Kai prie Vilniaus priartėjo rusų artilerija, nepagalėjo sviedinių, nes pats girdėjau, kai per Maskvos radiją buvo pranešta, kad Vilnius jau atsidūrė rusų artilerijos apšaudomame plote.

Rusų kaltė nutilima

Kai visa rusiška spauda už sugriautą ir sudegintą Vilnių kaltę verčia hitlerininkams, kaip gi galima kelti rusų lakūnų naktinius bombardavimus ir jų sukeltus gaisrus? Jeigu rusai tada taip akiai nebūtų bombardavę Vilniaus, kaip nebombardavo Kauno, šandien tebestovėtų senieji kvartalai su originaliu žydų getho ir ten buvusiais architektūriniais paminklais. Šandien reikia tik stebėtis, kad išliko pagrindinis Vilniaus miesto senamiestis su milžiniškais architektūros paminklais, kuriais ir šandien didžiujasi raudonieji Vilniaus valdovai.

Lenkų partizanai

Minėto straipsnio pabaigoje Stepas Varanka pateikė ir iš lenkų šaltinių paimtus duomenis apie tuo metu Vilniaus apylinkėse veikusią pogrindžio armiją. Nurodyta, kad joje buvo net 25.000 karių. Sis skaičius yra lygus buvusiai nepriklausomos Lietuvos taikos meto kariuomenė, kuri buvo išdestyta po visus didesnius miestus. Sutelkti tokį skaičių skurdžioje Vilniaus apylinkėse tegali lenkų fantazija. Juk reikia pagalvoti apie tokio skaičiaus išmaitinimą, apginklavimą ir aprūpinimą amunicija. Jeigu tą skaičių sumažinsime dešimteriopai, tai gal ir bus artimas tikrovei.

Kad Vilniaus apylinkėse veikė keli lenkų ginkluoti būriai, tai tiesa. Jie veikė ir kovoję tik prieš lietuvius, o ne prieš vokiečius. Nuo jų nukentėjo labai daug lietuvių. Vienas jų būrys, atklydęs į Molėtų apylinkę, gerokai plėšikavo ir išžudė net keliolika lietuvių šeimų (šių žudynių nuotraukas esu matęs, kai jos per Vilnių buvo gabamos į Kauną). Atrodo, kad šitos lenkų būrius, Vilniaus lenkačių dėka, net pats Gestapas paremdavo ginklais ir amunicija.

J. Butas

KALĖDINĖS dovanos

Tik per Angliją — greičiau, pigiau, geriau. Siūlome augštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALĖDINIS 1975

3 metroi puikios vilnones angliškos medžiagos eilute; 2,75 m. storas "Crimplene" medžiagos materiškas eilute; arba materiškam apsiuostui; vyriški nailoniniai marškiniai arba bluizė; vyriškas arba materiškas labai geros rūšies megztinis; 1 vilnėnė gelečia skarelė; 2 gelečios nailoninės skarelės; 2 p. vyriški arba materišku vilninių (arba nailoninių) kojinių; 1,80 m. "Crimplene" medžiagos suknelė (arba 1 sv. vilninių mezgimui siūlų); 1 sv. šokoladinių saldinių; 20 anglišku cigarečių. Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$160.00

Paruošiame specialius maisto gaminių siuntinius 1975 m. Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis \$50.00

Tam, kas nori pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus: 3 m. labai geros angliškos medžiagos eilute \$45.00
Stora su ornamentais "Crimplene" medžiaga — 1 m. \$7.00
"Crimplene" medžiaga suklems 1 m. \$6.50
Nailoninis kojis materiškam apsiuostui \$33.00
Dirbtinis minkas materiškam apsiuostui \$54.00
Vilnėnė medžiaga žieminiams apsiuostui \$36.00
Vilnėnė gelečia skarelė \$8.00
Komplektas materišku nailoninių apatinių \$10.00
Ivairių spalvų perukai \$30.00
Nailoniniai marškiniai \$9.00
Vilniniai arba "acrylene" nertiniai \$19.00
Lieturginiai "Telescopio" \$10.00
Šitos kainos yra su sovietiniu muitu. Reikia pridėti tikrai persiuntimo išlaidas \$17.00

Primame užskaymus: autovežimui, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiuntiname pinigų tokiom persiuntim, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, perkamiame palikimus prekeimis arba pinigais į Lietuvą ar kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas

Praėjusią vasarą P. Amerikoje koncertavę čekiagiškiai solistai (iš dešinės): B. Prapuolenis, N. Linkevičiūtė, B. Apeikytė (pianistė iš Los Angeles) Lietuvos konsulate Urugvajuje Nuotr. D. Vaitkevičiūtės

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RYŠININKŲ POSEDIS

Kultūrinį ryšių su užsienio lietuviams komitetams spalio 2 d. posėdyje Vilniuje aptarė bendravimo su užsienio lietuviams patirtį, susikaupusią šią vasarą. Pranešimą padarė V. Kazakevičius. Diskusijoje dalyvavo prezidento ir revizijos komisijos nariai — V. Reimeris, R. Petrauskas, J. Balušis, L. Kapočius, R. Maliukevičius, J. Nekrošius, J. Petruševičius, V. Pranaitis ir V. Karvelis. Pasitarime buvo paliestos ir viešnagės programos komiteto globotiems tautiečiams, nes sovietų okupuotoje Lietuvoje lankėsi ir nemažas skaičius okupacijai nežymią garbinančių komunistų. Jiems, matyt, ir buvo skirtos tos programos. Mat, jų viešnagės dažniausiai nesaisto Maskvos leistos penkios paros Vilniuje su trumpa išvyka į Kauną. Ryšinių komiteto savaitraštis "Gimtasis Kraštas" spalio 16 d. laidoje praneša, kad okupuotą Lietuvą aplankė ir du išėjusių redaktoriai: V. Vokietijoje leidžiamas "Krivulės" — prel. dr. P. Celišius, JAV išėjusių "Aidų" — dr. J. Girmius. Minima ir V. Rastenis žmona E. Rasteniene su kančia pastaba, kad jos vyras reiškiasi "veiksnis biznyje".

RESTAUROJAMA KREMLIŲ
H. Vencevičiaus pranešimu "Tiesos" 239 nr., Sovietų Sąjungos kultūros ministerija buvo pakvietusi Lietuvos kultūros paminklų restauravimo tresto darbuotojus padirbėti Kremliaus. Izidoriaus Kilmonio vadovaujama mūrinių brigada restauravo Kremliu sieną prie Nežinomojo kareivio kapo. Savo užduotį brigada sėkmingai atliko per vieną mėnesį. Tų lietuvių restauratorių tarpe minimi darbų vykdytojai — Jonas Stukas, Kestutis Baravykas ir trys asmenys su rusiškoms pavardėmis — Petras Ušakovas, Valentinas Dubovikas, Vladimiras Siniakovas.

"RUDUO — 75"
Tradicinę rudens šventę prie Kauno marių surengė Kauno technologijos technum moksleiviai. Nepūnas su palyda pirmakursius pavažiavo marių gėrybėmis ir atliko jų įvesdinimo apeigas. Moksleivių atstovai padarė pranešimus apie vasarą atliktus darbus. Geriausia turistų šventės stalą paruošė technologijos specialybės I kurso mergaitės, o saviveiklos konkursą laimėjo technologijos ir mineralinių trąšų technologijos specialybių antrakursiai. Sportinėje dalyje 500 m bėgimą laimėjo popieriaus ir celulozės specialybės III kurso moksleivė N. Purvaškytė, 1000 m — baldų gamybos specialybės pirmakursis V. Zebrauskas.

DEVINTASIS FESTIVALIS
Kauno politechnikos institutas IX festivaliu spalio 11 d. paminėjo šį dabrinę sukaktį, susiedamas ją su sovietinamos Lietuvos trisdešimt penkmečiu. Iškilinė buvo pradėta festivalinėmis eitynėmis studentų miestelyje su cilindrais, špagomis, liepsnojanciais deglais. Inžinerinės ekonomikos fakultetas įsodino žemėlin vienietinį moksle atsilikusių studentų, įkinkė mokslo pirmūnos, komjaunimo komitetą ir vadžias atidavė fakulteto akademinės komisijos

pirminkui. Akademijos dvidešimpenkmetis buvo paminėtas Kauno sporto halėje, prieš tai gėlėmis papuošus Lenino paminklą Janonio aikštėje. Siemetinio festivalio reikšmę išryškino instituto praeoratorius docentas Č. Jakimavičius bei kiti kalbėtojai. Sugiedojus tarptautinį studentų himną "Gaudeamus", programa atliko akademinis choras "Jaunystė", Kauno politechnikos instituto vyrų choras ir instituto ansamblis "Nemunas". Spalio 12 d. studentai pasodino berželį prie paminklo žuvusiems Kauno komjaunuoliams. Instituto stadione įvyko tarptautinės orientacinio sporto, virvės traukimo, meno saviveiklos varžybos. Sporto halėje koncertavo mechanikos fakulteto estradinis ansamblis, buvo praversti instituto Miss ir Misterio rinkimai, kuriuose pradžioje varžėsi fakulteto komandos, o vėliau — aštuonios studentų poros. Instituto Miss tapo mašinų gamybos fakulteto antrakursė Violeta Bauzytė, Misteriu — automatikos fakulteto diplomantas Arvydas Žilevičius.

KOLCHOZO MUZEJUS SVENTOVEJE
Kauno istorijos muzėjaus vyr. mokslinis bendradarbis J. Ramanauskas "Valstiečių Laikraščio" 121 nr. skaitytojus informuoja: "Gražioje pamėnės lankoje stūkso Zapyškio senoji gotikinė bažnyčia. Pastatyta 1578 metais paprastų kaimo mūrinių, kurie jai suteikė daug liaudiškų bruožų. Niokotas per karus, dažnai kentėjęs per Nemuno potvynius, pastatas 1958—1959 metais buvo restauruotas ir užkonservuotas. Nuo to laiko jis saugomas valstybės kaip vienas reikšmingiausių gotikos paminklų Lietuvoje." Po tokio kražės įvado J. Ramanauskas atskleidžia antra medalio pusę — žemdirbių Dienos išvakarėse šioje šventovėje buvo atidarytas Zapyškio kolchozo muzėjus. Buvusioji šventovė dabar atskleidžia šio kolchozo istoriją, gamybinis laimėjimus pastaraisiais metais. I muzėjaus lankytojus iš nuotraukų žvelgia pirmasis Zapyškio valsčiaus vykdymo komiteto pirm. J. Senūnas, sovietų pusėje II d. kare kovoję įvykiai. Jau ankščiau šiame pastate buvo įrengta paroda, pasakojanti apie kultūrinių paminklų apsaugą šiame rajone. Tai, senejoje šventovėje, kurį laikoma vienu reikšmingiausių gotikos paminklų Lietuvoje, skleidžiama didesnė reikšmė neturinti vietinio kolchozo istorija. Kyla klausimas — kodėl to 1578 m. pastato niekas nesusiprasto palikti muzėjuje šventovė? Turistams juk tikrai būtų buvo įdomu pamatyti, kaip Dievą garbino mūsų senoliai ir kaip tais laikais atrodė tokio dievnamo vidaus įrenginiai su jo altoriais bei statulomis.

GELIŲ PARODA
Tarptautiniams moterų metams skirtą gelių parodą Plungėje surengė tos rajono moterų taryba ir Lietuvos Sodiniškystės Draugijos Plungės skyrius. Vertintojų komisija I vietą už gražiausias gėles bei jų kompozicijas pripažino "Socialistinio kelio" kolchozo moterų tarybai ir šio kolchozo gėlininkėms. V. Kst.

HAMILTON

ANICETA IR JONAS DEKSNIAI
šaukimas vestuves iškilė savo dukrai. Spalio 25 d. vyriausia jų dukrelė Dariaja išteikė už savo studijų draugo D. Powell. AV šventovėje 2 v.p.p. per šv. Mišias prel. J. Tadarauškas atliko jungtuvų apeigas. Per pamaldas vargonavo ir solo giedėjo sol. V. Verikaitis. Sveikni korneto muzika įvedė juos ir išlydėjo iš šventovės. Altoriaus buvo papuoštas gėlėmis ir baltu kilimu išklotas vestuvinių procesijos kelias.

Jaunimo Centro salėje įvyko vestuvinė puotė, kurioje dalyvavo beveik 300 svečių. Atvykę jaunieji su 4 porų palyda buvo sutikti maršu, duona ir druska. Svečiai pasivažino kulinariu E. Galinio pagamintais pietumis ir skanių pyragų keptėjas A. Deksnienės tortais. Jaunavedžius sveikino abiem kalbom prel. J. Tadarauškas ir KLB Hamiltono apyl. pirm. L. Skripkutė. Šeštadieninės mokyklos ved. J. Mikšys, kurio mokyklai baigė ir paskui joje mokytojavo jau

noji nuotaka, savo žodyje palinkėjo niekad neprarasti lietuviškos dvasios ir nenutolti nuo tautos kamieno. Ateitininkų vardu sveikindamas M. Gudinskas prisiminė Dariją kaip gerą ir gabią jaunuotę ateitininkų globėją bei vadovę. Jautrių žodžių savo dukrą ir žentą pasveikino jaunosios tėvelis J. Deksnys. Buvo gauta daug sveikinimo telegramų iš Lietuvos. I vestuvės buvo atvykęs iš Burbank Darijos pusbrolis Kęst. Riškus ir iš Čikagos dėdė K. Riškus su savo žmona daktare ir vaikais. Taip pat dideles būrys A. J. Deksnų giminių bei buvo atvykę iš Sarnijos. Rūta ir Eduardas Norkai buvo atžymėti už tai, kad patys pirmieji atsakė į vestuvinių pakvietimą. Jaunuosius susitikti ir pasveikinti turėjo progos visi vestuvinių dalyvių. Tai buvo ypatingas vakaras Darijai, švenčiančiai ir savo vardinę. Vestuvinių pokylis buvo gerai suorganizuotas. Aidint muzikai ir dainoms, praėjo tikrai gražioje ir pakilioje nuotaikoje. K. M.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125

"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryti.

Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$6.500.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santupas 8%
term. depozitus 1 m. 9 1/2%
IMAME UŽ:
osmenines paskolas 12%
neklm. turto pask. 11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai — kiekvieno skoniu

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT,
- BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE,
- HAMILTON — 525-9641

Vaiškai okupuotos Lietuvos sostinėje Gedimino kalno papėdėje. Nuotrauka iš leidinio "Lietuvos vaiškai"

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

"Aš pakilsiu virš debesų..."

Sekmadienio popietę Romas linksmai žaidė su savo draugais iš vaikų darželio. Po žaidimų mamytė pakvietė visus pavakariams. Prie stalo garsus Arūno čiauskėjimas atkreipė visų dėmesį: "Kai aš suvalgysiu visus blynus, pamatysite, aš kaip balionas pakilsiu augštai, augštai virš debesų ir ten pamatysiu Dievulį. Aš Jam pamosiu rankelę ir pasakysiu — Labas, čia Arūnas".

Visi nustebę klausėsi ir Romas pirmas pasipriešino: "Tai netiesa. Tu nieko neišmanai. Į viršų gali pakilti tik "supermanai". O Danutė susimąčiusi paaiškino: "Jei tu ir pakilsi, vistiek nepamatysi Dievulio. Jis yra dvasia ir gali nematomi paminklų apsaugą šiame rajone. Tai, senejoje šventovėje, kurį laikoma vienu reikšmingiausių gotikos paminklų Lietuvoje, skleidžiama didesnė reikšmė neturinti vietinio kolchozo istorija. Kyla klausimas — kodėl to 1578 m. pastato niekas nesusiprasto palikti muzėjuje šventovė? Turistams juk tikrai būtų buvo įdomu pamatyti, kaip Dievą garbino mūsų senoliai ir kaip tais laikais atrodė tokio dievnamo vidaus įrenginiai su jo altoriais bei statulomis.

Algiukas, rodydamas pirščiu — viršų, tvirtino: "Aš žinau,

Mano tėvelių gimtinė — Lietuva

Jau antrą kartą aplankiau savo tėvų kraštą Lietuvą. Tai gintaro kraštas, gražus ir mielas. Daug ką mačiau. Buvau užlipusi į Gedimino kalną, nuvažiavau į Trakus, Pirčiupį. Taip pat važiuodami į Kauną, sustojome prie Rumšiškių pamatyti Kauno marių. Kaune aplankėm daug vietų: šventovių, meno galerijų, devintą fortą, pilį. Miela žiūrėti, nes visur lietuviškai. Mano pussešerės ir pusbroliai mane tiesiog ant rankų nešiojo, nes

Kuo galiu būti naudinga Lietuvai?

Mes negalim kariauti su rusais, kad duotų laisvę Lietuvai, bet galim tarp savęs kalbėti lietuviškai, švesti lietuviškas šventes, kad lietuviškos neišnyktų. Mes, jaunimas, irgi turėtume kalbėti lietuviškai. Mums reikia parodyti mažesniems vaikams, kad yra pareiga kalbėti lietuviškai.

Mes galim būti naudingi Lietuvai, jei susirašinėsim su vai-

Prieš dainų ir

Mes atsiklėm ir važiavom į Hamiltoną. Gana arti Hamiltono pamatėm Radzevičius. Jie nuvažiavo į kitą pusę. Mes ten nuvažiavom ir nustebo, nes turėjom šokti ant ledo. Pradžioje buvo labai šalta kojom. Mes mažai šokom, sėdėjom ir žiūrėjom kaip kiti šoko. Buvo jaunimo iš St. Catharines, Londono, Hamiltono, Toronto, Montrealio. Ir jų mažos grupės sėdėjo su mumis. Mes metėm popierius į vienas kitą. Kai nuėjom valgyti, gavom sumuštinį ir gėrimų. Kai aš at-

Vasaros stovykla Neringoje

Birželio gale mano tėveliai mane ir mano brolių nuvežė į Neringos stovyklą, kuri yra Varmonte. Ten aš susitikau senus savo draugus ir įsikrausčiau į savo kabiną. Pirmą naktį lijo, ir mes labai vėlav užmigom. Pirmą savaitę mes daugiausia turėjom meno, sporto ir visokių kitokių užsiėmimų. Mūsų minkštojo sviedinio komanda buvo antra geriausia visoj stovykloje. Būtų buvusi geriausia, jeigu nebūtų buvę dvilyktos kabinos.

Antra savaitė buvo įdomesnė todėl, kad mes turėjo iškyla į sporto šventę. Išskylauti išėjom po pietų. Nuėjom dešimt mylių ir sustojom prie upelio pernakvoti. Tą naktį to žmogaus namą, ant kurio žemės nakvojom, api-

plėšė. Tas žmogus norėjo mūsų vadovus vesti į teismą, bet paskui jis mums leido eiti. Paėję penkias mylias, visi stovyklautojai sustoję pavalgyti. Pavalgę parėjom į stovyklą. Tą naktį mums leido ilgai miegoti. Per sporto šventę mus suskirstė į keturias komandas. Turėjom visokias rungtynes. Vakare pasirodė visos komandos. Mano komanda laimėjo trečią vietą. Šeštadienį visi važiavom namo. Mes važiavom namo su ponu Čuplinskiu ir mano tėveliu. Jie atvažiavo labai vėlav, ir todėl pernakvojom viešbutyje Brattlboro. Sekmadienį grįžom į Torontą.

Į pašnekesį įsiterpė ir Marytė: "Tai netiesa. Dievulio namelis yra bažnytelė, ir todėl mes kas sekmadienį ten važiuojame. Mamytė man sakė, kai aš būsiu didesnė, man pasius gražią, baltą suknelę. Tada aš galėsiu priimti Dievulį į savo širdelę, ir Jis apsigyvens pas mane".

Staiga Vytautas pertraukė Marytę, sakdamas: "Tikėsi ar ne, aš vieną kartą pats savo akimis mačiau Jėzulį numirusį ir paguldytą karste bažnytelėje".

Mamytė, dirbdama virtuvėje, girdėjo vaikų iš pašnekesį ir atėjusi į kambarį padėjo išspręsti jų neaiškumus.

Įdomu, ką "Žiburėlių" skaitytojai galvoja: kas iš vaikų buvo teisus? A. Abr.

aš jauniausia ir iš toli atvažiuoju. Aš juos aplankiau, tikiuosi, kad ir jie kada nors mane aplankys. Tada ir aš su jais bendrausiu Kanadoje. Net nemoku žodžių išreikšti, kaip gimtąjame tėvų krašte miela, nes visi lietuviškai kalba. Ačiū tėveliams, ačiū lietuviškai mokyklai, kad mane lietuviškai išmokė. Galiu ir vėl važiuoti ir kalbėtis su giminėm lietuviškai.

Linda Keršytė, VIIb sk., Torontas

kais ar giminėmis. Taip pat galime aplankyti žmones Lietuvoje, parodyti, kad jie yra svarbūs. Galime nuvežti jiems dovanų, nes jie nėra turtingi kaip mes.

Mes galim skaityti lietuviškas knygas ir laikraščius, sužinoti apie mūsų mylimą tėvų kraštą Lietuvą.

Dana Slapšytė ir Kristina Šimkutė, VIII sk., Torontas

Šokių šventė

sisėdau valgyti, vienas užpylė gėrimais ant manęs, o aš ant jo.

Po repetiicijos visi kitų grupių autobusai atvažiuo. Mes nevažiavom, nes mūsų vadovai manė, kad mes buvom permaži važiuoti autobusu. Po to mes su šeima nuvažiavom į "Buffalo Bill" pavalgyti. Ten atrodė kaip kalėjime. Ir mus ten pasodino. Aš ten tikau, nes turėjau dryžuotus marškinius — kaip kaliniai.

Linas Garbaliuskas, Vīb sk., Torontas

Vasaros stovykla Neringoje

Birželio gale mano tėveliai mane ir mano brolių nuvežė į Neringos stovyklą, kuri yra Varmonte. Ten aš susitikau senus savo draugus ir įsikrausčiau į savo kabiną. Pirmą naktį lijo, ir mes labai vėlav užmigom. Pirmą savaitę mes daugiausia turėjom meno, sporto ir visokių kitokių užsiėmimų. Mūsų minkštojo sviedinio komanda buvo antra geriausia visoj stovykloje. Būtų buvusi geriausia, jeigu nebūtų buvę dvilyktos kabinos.

Antra savaitė buvo įdomesnė todėl, kad mes turėjo iškyla į sporto šventę. Išskylauti išėjom po pietų. Nuėjom dešimt mylių ir sustojom prie upelio pernakvoti. Tą naktį to žmogaus namą, ant kurio žemės nakvojom, api-

Gamtos dovanos

Klevo lapai paraudę
Šoka valsą ore,
O vaikučiai juos gauda,
Sokinėja drauge.

Iš džiovintų lapelių
gamtoje surinktų
Vytautas lipdo paukštelį —
Gal lipdysi ir tu?

Miške

Rudens spalvų pasaulį
Paskendo jau miškai —
Su lapais žaidžia saulė,
Su lapais žais vaikai.

Vėjelis šokinėja
Virš azūlo šakų,
O voverė skaičiuoja,
Kiek lapų nupūstų. A. Abr.

Voras ir musė

Voras šilko tinklą audė,
o muselė saulę snaudė.
Gera musėi taip tingėti
ir be darbo vaikštinėti.

Voras šilko siūlą suko,
bėgo, tempė, net užduso.
Plonų siūlų šėivą metė,
kad net tinklo nesimatė.

Muselė užsimiegojus
į jo tinklą įrėpiojo.
Ir kaip tinginiui pritiko —
vien tik maistu vorui liko.

B. Vytienė

Rugšėjo aštuntoji

Rugšėjo 8 d. yra Tautos šventė. Tai iš tikrųjų dvi šventės — Vytauto karūnacija ir Marijos gimimo diena. Vytauto karūnacijos šventė pirmą kartą buvo švenčiama 1930 metais. Vytautas Didysis tikrai savo karūnos negavo. Kai jam vežė karūną, lenkai sustabdė. Jie nenorėjo, kad Vytautas gautų savo karūną. Jogaila buvo Lenkijos karalius. Jis Lenkijos karalius buvo, nes vedė Lenkijos karalienę. Jis norėjo sujungti Lenkiją su Lietuva, bet Vytautas jam neleido. Ir taip viskas prasidėjo. Tai jis sustabdė tuos, kurie vežė karūną. Vytautas mirė ir negavo savo karūnos. Bet vistiek mes norim atsiminti Vytautą rugšėjo 8 d.

Kita šventė yra Marijos gimimo diena. Ta šventė taip pat rugšėjo 8 d. Ji yra religinė šventė, bet ją prijungė prie Tautos šventės. Ji buvo švenčiama prieš Vytauto karūnacijos šventę. Tai dabar mes abidvi šventes švenčiame kartu.

Gailė Šaltmiraitė, VIIa sk., Torontas

Vytautas Didysis

Vytautas Didysis buvo Lietuvos kunigaikštis. Jis išgarsino Lietuvą. Buvo vienas garsiausių politikų visoj Europoj. Kai Vytauto pusbrolis Jogaila bandė perimti Lietuvos valstybę, Vytautas jį nugalėjo ir pasidarė Lietuvos kunigaikščiu. Visi kiti karaliai iš visų kitų valstybių labai gerbė Vytautą. 1410 metais Vytautas laimėjo Žalgirio mūšį. Buvo labai sunkus mūšis. Vytautas mirė prieš karūnaciją. Kad prisimintume Vytautą dabar, mes švenčiame rugšėjo 8 dieną. Kartu su ta švente švenčiame ir Marijos gimimo dieną.

Algis Balsys, VIIa sk., Torontas

Atostogos

Šią vasarą per atostogas mes važiuavome į Kvebeką žuvalti. Aš nieko nepagavau, bet labai linksma man buvo laive. Mes taip pat keliavom į Algonquin parką su sesute. Man buvo linksma. Paskutinę dieną, kurią mes ten buvome, pradėjo lyti labai smarkiai. Mums reikėjo važiuoti iš vietos, kur savo palapinę turėjom, nes vanduo bėgo. Visi sušlapom. Su sesute išvažiavom į Killbear parką. Mes ten palapinę pastatėm gražioje vietoje. Mūsų palapinė ten išdūvo. Pernakvojom ten vieną naktį, paskui išvažiavom namo su dviem broliukais, sesute ir svainiu. Dabar važiuvom į vasmarną, kurį sesutė ir svainis išnuomojo. Mes ten išbuvom vieną savaitę. Mes ten irgi žuvalvom ir ant arklio jojamė.

Aušra Greičiūnaitė, VIIa sk.

Laukiu rudens

Rudenį medžių lapai pasipuošia įvairiom spalvomis ir pamazų pradeda kristi. Vieną kartą lapas ant mano galvos nukrito, ir aš maniau, kad tai buvo paukštidis. Rudenį su sesute grėbstom lapus, o vėliau žaidžiame juose. Rudenį pakūsteliai išskrenda ir šiltus kraštus. Rudenį pilni parkai ir kiemai prisirenka voverėlių, kuriuos prašo riestučių. Kartą mes buvome parke. Aš šeriau voverėles iš rankos. Kiekvienais metais labai laukiu rudens.

Vaidila Banelis, VIIa sk., Torontas

Rūta Bacevičiūtė, III sk.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ČIURLONIO ANSAMBLIS naująjį sezoną, jau 36-tąjį, pradėjo tradiciniu pobūviu Klevelando Lietuvių Namuose. Valdžybos pirm. Vladas Plečkaitis konstatavo nedidelį pobūvio pavėlavimą, nes Čiurlonio ansamblis jau yra surengęs pirmąjį sezono koncertą Toronto lietuviams Anapilyje. Ansamblio valdybą sudaro: pirm. V. Plečkaitis, nariai — B. Butkus, D. Ramonienė, V. Mašiotas, V. Snieckus, P. Mašiotienė ir G. Lazdinis; vadovybė — meno vadovas kompoz. Alfonsas Mikulskis, kanklių orkestro vadovė Ona Mikulskienė, koncertmeisteris Rytas Babickas, rež. Petras Maželis, šokių grupės vadovas Rimas Auksūolis su padėdėja Rūta Motiejūnaitė. Iš valdybos pirm. V. Plečkaitis pranešimo paašikėjo, kad ansamblio jau laukia koncertai Klevelande, Detroito ir eucharistiniame kongrese Filadelfijoje. Iš tikrųjų kongrese bus du koncertai: religinės muzikos — Filadelfijos katedroje, dainų, tautinių šokių ir kanklių muzikos — koncertų salėje. Trečiosios kartos lietuvių D. Walsh, pavyzdinčiai kanklininkei, buvo įteikta kanklių orkestro išleista plokštelė "Vaidila kanklės". PLB garbės pirm. S. Barzdukas džiaugėsi čiurlonių išgudryta kanklių muzika, praturtinančia išievojus lietuvių kultūrinį gyvenimą, ir Čiurlonio ansamblio atliktą programą trijuose PLB seimuose. Meno vadovas A. Mikulskis, padėkojęs čiurloničiams už jų didelį darbą, kvietė juos ir toliau dirbti tėvynės Lietuvos garbei, išievojus lietuvių džiaugsmui. Pasak A. Mikulskio, dirbant iš meilės, galima net daugiau pasiekti už profesionalus. Pobūvis užbaigtas čiurloničiams su ruoštomis vaišėmis ir šokiais.

APREISKIMO PARAPIJA Niujorke 60 metų sukaktį paminėjo spalio 5 d. Iškilmingose pamaldose dalyvavo Brooklynio vysk. Mugavero. Koncertinę programą vokiečių salėje atliko muz. Algirdo Kačanausko diriguojamas parapijos choras ir Jadvijos Matulaitienės vadovaujama Niujorko lietuvių tautinių šokių grupė.

KUN. DR. JUOZO PRUNSKIO straipsnis apie lietuvių kovą prieš okupacinę priespaudą spalio 17 d. laidoje paskelbė Čikagos arkivyskupijos savaitraštis "The New World". Autorius šiam straipsniui panaudojo aktualią "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" medžiagą.

LAIKRASTIS "PATRIOT LEDGER", leidžiamas Quincy, Mass., savo 75.000 skaitytojų supažindino su pernai pabėgusiu lietuviu jūrininku Jonu Stankevičium. Pasikalbėjime atskleidžiamas šio pabėgėlio gyvenimas, jo įsijungimas į žvejybos laivyną Klaipėdoje 1971 m. Pradžioje J. Stankevičius, tarnaudamas radistu, ne nesavojo apie pabėgimą, bet šį mintis kilo vėliau, kai politinis komisaras jam neleido išlipti iš laivo užsienio uostuose. Tada jis ir nutarė apsigyventi laisvame krašte, kur nėra tokių varžyt, kaip Sovietų Sąjungoje. Savo sumanyimą J. Stankevičius įvykdė Prancūzijoje, Boulogne uoste, gavęs pagaliau politruko leidimą iškelti koją į svetimą kraštą. Atsiskyręs nuo draugu, jis traukiniu nuvyko Parizium ir pasiprašė politinės globos JAV ambasadoje. Po trijų mėnesių J. Stankevičius buvo duotas leidimas apsigyventi JAV. Dabartinė jo svajonė — įsijungti į JAV pakrančių apsaugos laivyną, šį sumanyimą jis galės įgyvendinti, išmokęs anglų kalbą ir praleidęs dvejus metus JAV. Radisto darbui reikia JAV pilietybės. Kalbėdamas apie Sovietų Sąjungos okupuotą Lietuvą, J. Stankevičius pareiškė: "Nebėra taip, kaip Stalinio laikais, bet tirionija ir teroras tebėra gyvi. Jūs negalite įsivaizduoti, kokia baisi yra sovietinė sistema..."

KETVIRTAJĄ LIETUVIŲ DIE-NA Worcester, Mass., Maironio parke, surengė Bostono LB apygarda, kuriai priklauso ir ši vietovė. Žemutinėje salėje buvo surengta velionies dail. A. Galdiko kūrinių paroda. Dienos koncertinę programą atliko kompoz. J. Gaidelio vadovaujamas Sv. Kazimiero parapijos choras iš Brocktono ir O. Ivaskienės tautinių šokių sambūris iš Bostono. Iškilmės buvo pradėtos Worcesterio LB apylinkės pirm. V. Žižiūno žodžiu, užbaigos Bostono LB apygardos pirm. A. Skudžinsko padėka.

Brazilija

JAPONŲ KULTūros DRAUGIJOS Sao Paulo surengtoje tarptautinėje folkloro šventėje buvo paskirtos trys premijos geriausiai pasirodžiusiems ansambliams. Vieną jų laimėjo "Nemunas", vadovaujamas Jono Lukeševičiaus. Balsavo visa tūkstantinė dalyvių minia, užpildydama specialias korteles. Po šio laimėjimo "Nemunas" buvo išvykęs į Riodežaneirą dalyvauti turizmo įstaigos surengtoje alaus šventėje. Čia jis turėjo du pasirodymus ir rugšėjo 21 d. dalyvavo mėnesinėse Riodežaneiro lietuvių pamaldose.

Argentina

A. L. RUTKAUSKAS, 12 metų amžiaus smuikininkas, gražiai pasirodė spalio 4 d. koncerte, kuris buvo surengtas viešbutyje "Plaza", Buenos Aires mieste.

PAVASARIO SUTIKTUVIŲ VAKARĄ Buenos Aires, Argentinos Lietuvių Centre, suorganizavo III PLJK rengėjų komitetas. Jaunuoliai, paruošę Vladės Survilienės, in-

scenizavo 16-kos valstybių atstovų atvykimą į III lietuvių jaunimo kongresą. Tie atstovai skyrėsi savo apranga, išvaizda ir net elgesiu. Jiems akordeonu grojo inž. G. Klianga. Publika turėjo progą susipažinti su scenon iškviestom dviem JAV lietuvių — sesele Igne Marijošiuite ir Daiva Vaitkevičiūte. Antroji vakaro dalis buvo skirta Survilos madų salono drabužių demonstravimui, kurį atliko gražiausios šios kolonijos lietuviškos. Su modeliuojančiomis supažindino ir madinguosius drabužius apibūdino L. Lemberis. Pavasariskų salės papuošimų pasirūpino Nelida Burbaitė su talkininkais. A. Ruplėnas pakvietė scenon R. Musketą, A. Kaminską ir J. Wychlo, kurie prieš keletą metų buvo aktyvūs muzikinėje veikloje. Jie pagrojo keletą šokių ir savo programą užbaigė "Palangos vėjelium", dalyviams primindami Vytauto Balčiūno vadovautą orkestrą. Pastarasis, su žmona Genovaitė išvykęs į Kanadą, dirba "Tėviškės žiburių" spaustuvės vedėju. Lietuviškais patiekalais sutikusių dalyvių pavaišėjo Argentinos Lietuvių Centro veikėjos. Šokiams grojo čekoslovakų orkestras "Jaz TV-5". Surengtoje loterijoje Lietuvos žemėlapi laimėjo vienas argentinietis.

Australija

DALIA VISKONTIENĖ

Grojanč Montrealio tautinių instrumentų orkestrui "Gintaru", iškilmingai įžygiavo į Hamiltono "Forumą" septyni Kanados lietuvių dirigantai, lydimi choristų: V. Verikaitis, St. Gailevičius, M. Roch, R. Vilienė, E. Krikščiūnas, A. Ambrozaitis, J. Govėdas. Dainininkų eilėms pasibaigus, publiką žavėjo šešių tautinių šokių grupių žygiavimas, vadovaujamas G. Breichmanienės. Visi džiaugėmės tais tautiečiais, tiek jaunesniais, tiek vyresniais, kurie aukojo laisvą laiką lietuvių dainos ir šokio puoselėjimui.

Meninė programa pradėta Kanados himnu ir "Malda už tėvynę" (Naujalio). Trys šimtai dainininkų sudarė didingą vaizdą, tik gaila, kad nepadavė dirigento V. Verikaitio energingiems mostams. Pirmuose akorduose trūko pasitikėjimo ir tarpusavio bendradarbiavimo stipriam, imponuojančiam tonui išgauti. Gaidų naudojimas, net ir Kanados himnui, nesudarė ypatingai gero vaizdo. Programos eigoje nevienoje vietoje dainuojančių dėmesį daugiau traukė žodžiai, lakstą gaidų puslapiuose, o ne, kaip turėtų būti, dirigento rankos. Dainos nebuvo sunkios ar sudėtingos, taigi gaidų naudojimas kėlė klusimą, ar buvo pakankamai ruošiamasi tokiai didelei šventei.

Po sveikinimų dirigentė M. Roch tęsė programą su trimis dainomis — Bendoriaus "Mergutėle, lelijėle", Jonušo "Kur teliai sulijo" ir Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja". Sekant jos dirigavimą, matėsi atidus muzikinis pasiruošimas ir stengiamasis suprasti dainų prasmę. Pirmos dvi skambėjo gyvai, nors truputį pedantiškai, be variacijos tarpe posmeliu. Trečioji apvylė klausytojus, nes choras neįstengė įsijauti į dainos sielą. Dainavo gaidas, o širdies neatvėrė.

Masinis choras nevisuomet yra lankstus instrumentas, tad sunku yra išgauti subtilius niuansus ir ypatingus efektus. Vis dėlto Gailevičiaus "Risčiau ak-

menėi" ir Budriūno "Išeik, tėveli, žalian sodelin" turėjo būti spalvingiau atliktos. Pirmoji yra labai graži daina ir norėtu me ją ateityje dažniau girdėti. Didesnis chorisčių bendradarbiavimas ir stengimasis atidžiau klausytis viena kitos būtų padėjus išvengti detonavimo. Stankūno "Humoreska" taip pat neparodė atitinkamo stiliaus supratimo ir užtenkamo pasiruošimo.

Dirigentas St. Gailevičius antroje programos dalyje įstengė chorą stipriau suvaldyti ir išgauti daugiau dainos poezijos. Ypatingai gražiai frazuota "Oi toli, toli" (Gailevičiaus) suteikė klausytojams didelį malonumą. Matėsi, kad choristai su malonumu dainavo ir pakluso dirigento didesniems muzikalumo reikalavimams. Dainose "Jau nystėi" (Gailevičiaus) ir "Oi toli, toli" girdėjosi geresni dinamiškos kontrastai. Gaila, kad choras šio dainavimo būdo neišlaikė iki galo programos ir su Banaičio "Atsikėlus ankštų ryteli" vėl grįžo prie "gaidų dainavimo". Žilevičiaus "Laisvės dainoje" choras nepadavė dirigento Govėdos stipriems mostams ir nepasiekė darnaus, galingo skambėjimo iki pat paskutinio akordo, kuris staiga išsiveržė neišbalansuotu garsumu. Detonavimo problema šioje dainoje buvo ryškiausiai pastebima. Girdėjosi didelis skirtumas dainos paruošime ir individualinis, o ne bendras dainavimas.

Muzikinė programa baigta gražiai atliktomis dainomis Račiūno "Per girią giružėlę" ir So-deikos "Siaurės pašvaistė". Nors žiūrėjimas į gaidas trukdė švariai įstoti ir tiksliai užbaigti, vėl jautėsi, kad choras noriai dainavo bei stengėsi perduoti ne gaidas, o dainos sielą.

Bendras vaizdas buvo džiugus. Už tai reikia pagerbti dainuojančius tautiečius, dirigentus ir gabius organizatorius. Tikime, kad čia matėme ir girdėjome tik bandymą, kuris atskleis kelią į nuosirdų ir dar intensyvesnį lietuviškos dainos puoselėjimą Kanadoje.

Muzikas prof. J. Žilevičius, pirmosios dainų šventės iniciatorius bei organizatorius Lietuvoje 1924 m.

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakareis 445-8955

Meistriškos darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

PRANO BALTUONIO medžio šaknų skulptūra "Slidininkas". Jo kūrinį paroda rengiama Tillsonburge, Ont., lapkričio 23 d.

Entuziastingi svarstymai apie daile

Feliksio Jucevičiaus "Menas spalvų ir formų žaisme"

DR. JONAS GRINIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pereinant prie kritinių pastabų dėl antros knygos dalies arba meno istorijos svarbiųjų epochų bei jų asmenybių kūrinių, negalima nekeikti pagrindinio priekaišto dėl visiško dailės kūrinių reprodukcijų nebuvimo. Kaikur iliustracijos būtų praver-tusios ir pirmoje knygos pusėje, bet jų keliolika buvo būtinės, svarstant dailės kūrėjų pavienius kūrinius: ne tik eiliniame mėgėjui, bet ir žinovui svarbu turėti prieš akis nors kūrinio reprodukciją, kai kyla abejonių dėl laikurių perdrąsų F. Jucevičiaus teiginiu. Be abejonės, kūrinių reprodukcijos būtų kny-gą pabranginusios, tačiau para-pijędai - mecenatai nebūtų nusikerdę dėl kelių dolerių prie-mokų, kad jų dvasios vado lei-dyns apie dailę būtų paskelbtas toks, kaip visame kultūringame pasaulyje. Dabar be dokumenti-nių iliustracijų antros knygos dalies svarstymai nevienam mė-gėjui gali atrodyti tuščiu kalbė-jimu arba beveik aklu pasitike-jimu autoriui.

Pasakius pagrindinį priekaištą dėl antrosios knygos dalies apie "Meną spalvų ir formų žaisme kitos pastabos gal bus mažesnės reikšmės. Kadangi knygos autorius Europos meno istorijos ištisai nedėsto, o pasi-tenkina iliustraciniais svarsty-mais apie svarbiųjų epochų dai-lininkus, skaitytojas gali suabe-joti dėl laikurių kūrėjų bei jų kūrinių pasirinkimo ir interper-tavimo. Sakysim, sutikusi, kad italų bei Europos renesansui ge-riausiai atstovauja trys dailės milžinai — Rafaelis, Leonardo da Vinci ir Michelangelo, — iš-kyla abejonė, ar neperdeda F. Jucevičius savo susižavėjimo Michelangelu. Tiesa, kad šis vy-ras buvo nepalyginamas skulp-torius, tačiau jo statulų bei freskų dingimas yra neigiamai veikes vėlesnio laikotarpio skulptorius ir tapytojus.

Sitoki priekaištą būtų netei-singa taikyti Rafaeliui, iš kurio freskinių kompozicijų vėliau mokėsi visos Europos dailinin-kai bei baroko dekoracijų meist-rai. Tačiau apie šį genialų ta-pytoją F. Jucevičius tekalba be-ne tik viena eilute. Arba vėl: reikia sutikti su F. Jucevičium, kad renesanso epochai didelės reikšmės turėjo ne tik Floren-cija, bet ir Venecija. Tačiau knygos autorius sustoja tik ties Venecijos Girgionio "Audra" ir Tiziano "Dangiškos ir žemiškos meilės" paveikslu. Tada prade-di klausti, ar jis šitaip, kad ir netiesiogiai, nesumenkino Veneci-jos dailės reikšmės meno istori-jai. Jis prabėgomis užsimena, kad tie du tapytojai į paveikslų kūrybą įnešė peizažą, taigi bu-vo gamtovaizdžio tapybos pradi-ninkai. Bet ar šituo užsibaigę suminėtu ir kitų venecijiečių reikšmė Europos dailėje? Ar jie nebuvo gyvenimo džiaugsmo po-etai tapyboje? Ar venecijiečiai (ypač Tizianas) nebuvo pirma-rūsiai koloristai? Susižavėjęs tik vienu "Dangiškos ir žemiškos meilės" paveikslu, neabejotinai genialiu, F. Jucevičius užmiršo net priminti, kad savo turtingo ir sodraus kolorito paveikslais Tizianas yra veikęs visos Euro-pos dailę.

Kalbėdamas apie impresionis-tinį laikotarpį Europoje, ypač Prancūzijoje, pasišaipydamas iš to laiko meno kritikų (skyrėjų "Didžioji meno avantiūra"). F. Jucevičius didžiulę reikšmę pri-skiria Pauliui Cézanne'ui, jį lai-kydamas vėlesnės ekspresionis-

tinės ir apskritai modernistinės tapybos pirmtaku. Bet ar yra reikalo sprauti Cézanne'ą tarp impresionistų? Juk ir pats kny-gos autorius vienoje vietoje ra-šo: "Cézanne yra impresionistas, bet savotiškas" (212 p.). Jeigu jis buvo toks savotiškas impresio-nistas, kad už gamtos gyvybę ir judesį jam svarbiau buvo uolos ir pušų geometrinė struktūra (212 psl.), jei "Cézanne piešė ne berniuką, o paveikslą, kur ber-niukas yra tik motyvas" (216 psl.), ar P. Cézanne nebuvo pirmtakas to antihumanizmo, kurį vėliau iki augšto laipsnio savo tapyboje išvystė Pablo Pi-casso? (Kas bent kartą yra ma-tęs, kaip P. Picasso linijomis yra sudaręs tapomo berniuko vei-dą, tas šio suprancūzjerusio is-pano negalės kitaip charakteri-zuoti kaip antihumanistą).

Antra vertus, F. Jucevičius liudija, kad P. Cézanne gyvenime buvęs jautrus, labai kuklus, kantrus, krikščioniškas žmogus. Tad gal šitoks asmuo ir netiktų į antihumanistinių dailininkų pradininkus? Tačiau tada reikia turėti drąsos P. Cézanne'ą pava-dinti ekspresionistu ne laiko srovės rėmuose, bet pasaulėjau-tos atžvilgiu, kokių buvo vėles-nis Georges Rouault, kurį F. Jucevičius augštai vertina kaip tapytoją ir kaip žmogų krikščio-ni nukrikščionėjusiam pasaulyje ir gal antihumanistiniame pa-saulyje, kurį dąrkyti buvo ir yra užsimojęs nevienas Picasso ti-po dailininkas.

Pagaliau nemaža abejonė ky-la dėl F. Jucevičiaus pažiūros į mūsų dienų abstraktųjį meną, kurį jis laiko "būties menu" ir kuriam "niekad menas nekalbė-jo taip paslaptingai, kaip jis kal-ba mūsų laikais" (106 psl.). F. Jucevičiui abstraktusis menas pats metafiziškusias menas, nes jis teigia: "Linijomis ir spal-vomis išsiskanti tikrovė nėra apraiška, o būties tikrovė, galu-tinės tikrovės tikrovė" (111 psl.). Bet jei F. Jucevičius tokį didelį svorį skiria abstraktinio meno kūriniams, kodėl tad šito meno esmės reikia įieškoti tuš-tumoje už kūrinio spalvų bei formų? Juk knygos autorius ra-šo: "Ne tiek spalva ir forma, kiek už spalvos ir formos esanti mintis sudaro abstraktinio me-no esmę" (111 psl.).

Ar šitaip tardamas, Jucevi-čius nepastebi, kad jis netiesiog-iai paneigia savo ankščiau "pripa-jintą grožį, nes kūrinio medžiag-iųjų formų nedalomus vieno-vės spindėjimas apreiškia idėją, nors loginėmis sąvokomis nesu-formuluojama"? Kalbėdamas, kad abstraktinio meno esmės pirmiau reikia įieškoti už spal-vos ir formos, ar Jucevičius ne-neigia savo ankstyvesnių teigi-mų, kad "meno kūriny s egzis-tuoja kaip fizinis objektas" (56 psl.), kad "meno kūriny s išsisa-ko linijų, spalvų ir formų žais-mu" (60 psl.)? Ar mėginimas nu-kelti abstraktinio kūrinio esmę už šios žaismingos daiktinės vie-novės nėra atidarymas vartų į dailės pasaulį visokiems apsi-šaukėliams, kurie savo saviva-liško teptuko potepiams ir brūkšniams neranda kito vardo, kaip vis tą pačią "kompozici-ją"? Ar menininkai nevykėliai ir apgavikai negali pasakyti, kad jų meno esmė glūdi už jų "kompozicijų"? Ar F. Jucevi-čius nėra pastebėjęs, kad žymi dalis mūsų menininkų su savo "kompozicijomis" jau yra atsi-dūrę meno akligatvę?

Galbūt šie mano klausimai neįstengs F. Jucevičiaus įtikin-

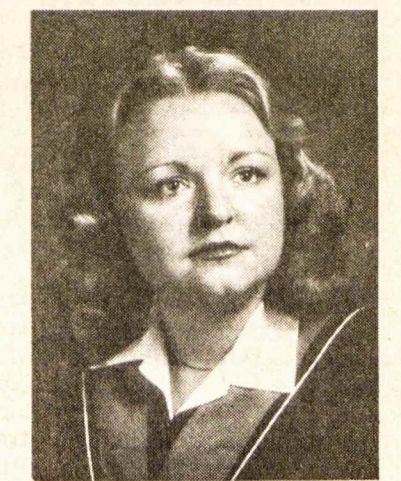
ti, kad, augstindamas abstrakt-ųjį meną en block, jis labai klysta ir kitus klaidina. Šito priekaišto čia gal nebūtų, jeigu jis savo knygoje būtų idėjęs bent porą reprodukcijų su ab-straktinės dailės kompozicijo-mis, kurias jis laiko šedevrais. Kai šito nėra, pasilieka man ir jo knygos skaitytojams teisė kalbėti apie jo klaidą, kylančią iš didelio noro matyti ir jausti metafizinę tikrovę ten, kur daž-niausiai tėra dažais užskleista tuštuma. Tikriausiai ji, o ne tik-rovių tikrovė yra už kompozici-nių drobių, panašių į šachmati-nes lentas, nors ten nupiešti ketvirtainiai atrodytų įgaubti ar išgaubti.

Ne be reikalo dailininkai rea-listai ima tyčiotis iš abstrakti-ninkų. Jie kartais supjautų mal-kų kalades sumeta į krūvą, ant jų nubloškia seną sulandytą skrybėlę ir prisega raštelį: "Kompozicija arba poilsis". Bet kas gi tikės, kad šitaip pasida-rė meno kūriny s? Tai tik prie-šingybė abstraktinio meno kom-pozicijai. Kad gimtų dailės kū-rinys, turi atsirasti daugiau ar mažiau iliuzinė tikrovė, kur ka-žin kas būtų suvedęs į sintezę brutalia, tikrovine medžiaga ir ją transformuojančias žmogiškas abstrakcijas. Juk ir pats F. Ju-cevičius savo knygoje yra pasa-kęs, kad "kiekvienas meno kūri-nys yra suformuota medžiaga" arba kad ta grubi medžiaga kū-rėjo rankose taptų poema (46 psl.).

Pagaliau baigiant kalbas apie F. Jucevičiaus "Meną spalvų ir formų žaisme", reikia pasakyti, kad šiai simpatingai ir įdomiai knygai šiek tiek kenkia šlubuo-janti lietuvių kalba. Sakysim, gana keistai atrodo, kai knygos autorius vietoje veiksmoždžio suprasti vartoja "realizuoti". Užuot pasakęs Cézanne suprato, Jucevičius rašo: "jis realizavo, kad jis negali piešti, kaip Bar-bizono dailininkai" (214 psl.). Kur reikia vartoti suponuoti arba prileisti, Jucevičius rašo da-leisti. Užuot pasakęs: "nė meni-ninkas nėra sala", jis rašo: "nė menininkas yra sala" (175 psl.). Tačiau šias negausias klaidas at-sveria gyvas svarstymas kartais su aforizmais ir paradoksaus. Pvz.: "Kas nori gerai tapyti, tas turi drįsti suklaidinti žiūrovą" (203 psl.).

Muenchenas, 1975. IX. 25

Feliksas Jucevičius, MENAS SPALVŲ IR FORMŲ ŽAISME. Putnam 1975, 240 psl. Kaina \$5.

RŪTA JUZUKONYTE, labai gerai pažymiais baigusi Waterloo universitete ketverių metų psichologijos kursą (honour course) ir gavusi bakalaurės laipsnį. Dabar tamsi pačiame universitete tęsia studijas magistrės laipsniui. Rūta yra baigusi Torontė Sv. Juzapo gimnaziją, Maironio mokyklą. Dalyvauja ateitininkų veik-loje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

AMERIKOS LIETUVIŲ VARGO-NININKŲ ir Muzikų Sąjunga buvo paskelbusi fortepijoninių kūrinių konkursą, skirtą M. K. Čiurlionio šimtajam gimtadieniui. Tris 750, 500 ir 300 dolerių premijas parūpino me-cenatas dr. Jonas P. Lenkaitis, gy-venąs Niujorke. Vertintojų komisija — ALVM Sąjungos pirm. A. Kač-nauskas, kompoz. V. Jakubėnas, pia-nistai A. Kuprevičius, J. Rajauskaitė ir A. Kepalaitė gavo 7 kūrinius. Spalio 16 d. posėdyje jie premijas paskyrė: I — "Toliui" už "Lietuviš-ką rapsodiją", II — "Varpui" už "Lietuvišką suita", III — "M. Ka-libriui 1975" už "Fantaziją lietuviš-komis temomis". Atplėšus slapyvar-džiais pasirašytus autorių vokusius, paaiškėjo, kad \$750 premija teko Ju-liui Gaideliui, \$500 — Vytautui Ker-belui, \$300 — seselei Bernardai. Premijos jiems jau įteiktos M. K. Čiurlionio minėjimo spalio 19 d. Niujorko Kultūros Zidinyje.

DAIL. MIKO SILEIKIO apžvalgi-nė tapybos darbų paroda įvyko spa-lio 4-19 d.d. Čikagoje, naujuosiuose "Midland Savings and Loan Assn." rūmuose, kur dabar yra antroji M. K. Čiurlionio Galerija Čikagoje. Pa-rodos atidaryme kalbėjo inž. D. Ado-maitis ir Amerikos Dailininkų Są-jungos pirm. V. Vaitiekūnas. Pa-rodai buvo atrinkti 56 dail. M. Silei-kių darbai, apimantys 50 metų kūry-binį laikotarpį — peizažai, natūr-mortai, portretai. Pastarųjų grupėje buvo du šį pavasarį mirusios daili-ninko žmonos Paulinos portretai. Dail. M. Sileikis, jau turintis 82 metus amžiaus, yra kilęs iš Zarasų krašto, dailę studijavęs Bostono me-no mokykloje ir Čikagos meno insti-tute, premijų susilaukęs amerikie-čių ir lietuvių parodose. Meno bei visuomeniniais klausimais jis taip-gi yra reikšėsis spaudoje, bendradr-ablėvęs Lietuvių Enciklopedijoje.

LENA VALAITYTĖ, pasižymėju-si estrados ir televizijos dainininkė V. Vokietijoje, rugsėjo 17 d. su sa-vo vokiečių vyru lankėsi Vasario 16 gimnazijoje. Ji yra šios gimnazijos auklėtinė. Pasidžiaugusi naujais gim-nazijos pastatais, ypač nauju mergai-čių bendrabučiu, nes ir jai yra tekę būti bendrabutietė, viešnia apie po-rą valandų praleido su buvusiais sa-vo auklėtojais ir moksleiviais. Visus apdovanojo savo nuotraukomis su autografa. Dainininkės kelias bu-vęs sunkus, bet sėkmingas. Pradinis jos žingsnis labai rėmė Vasario 16 gimnazija ir kiti lietuviai laiškais televizijos stotims. Šiandien jie džiaugiasi, kad Lena vis dar gražiai ir be jokio svetimio akcento kalba lietuviškai. Į savo koncertų progra-mas jau yra įtraukusi ir keletą lie-tuviškų dainų. Kaikuriuos jų patin-ka vokiečiams. Ateityje žada lietu-viškom dainom papildyti ir savo pa-sirodymus televizijoje. Jos akompa-niatorius yra jaunas, bet talentin-gas gitaristas ēigonas. Tos pačios dienos vakara Lena kaimyniniame Viernheime atliko koncertinę pro-gramą Jacob firmos surengtoje ru-dens madų parodoje. Vokiečiai užpi-lė 1.200 vietų salę, matyti, suvilioni-ne tik madų, bet ir Lenos pasirody-mo, nes visi laukė 10 valandos už-baigti koncertu. Dekodama publikai už nuosirdumą, Lena priminė, kad jai prieš keletą metų kaimyniniame Huettenfelde teko mokyti lietuvių gimnazijoje, gyventi jo "bendrabu-tyje. Pranešėjas, pasibaigus koncer-tui, taip pat pabrėžė, kad Lena Va-laitis yra lietuvi, ir netgi paaiškino, kur Lietuvos reikia įieškoti Europos žemėlapyje.

XXV-TAJAM "DRAUGO" ROMA-NO KONKURSIUI šiemetinė \$1.500 premija yra parūpinęs mecenatas Zigmas Umbraziūnas. Romanų bu-vo laukiama iki š.m. lapkričio 1 d. Pre-miją paskirs Čikagoje sudaryta ko-misija — Danutė Brazytė-Bindokie-nė, Povilas Gaučys, Eglė Juodvalky-tė, Anatolijus Kairys ir Nijolė Jan-kutė-Užubalienė.

PROF. DR. VYTAUTAS KLEMAS spalio 6 d. dalyvavo pasitarime su prancūzų mokslininku Jacques Cousteau dėl lėktuvų panaudojimo jūros srovėms matuoti. Jis erdvųjų sateli-tais ir laivais prof. dr. V. Klemas tyrinėja Atlanto pakraščio vandenį, bendradarbiaudamas su keliais Eu-ropos universitetais ir Viduržemio jūros tyrimuose. Atostogų metu jis talkina JAV ir Japonijos gamtos ap-saugos agentūroms, padėdamas pri-taikyti erdvių satelitų gamtos bei jūros žvalgymui.

SANTAROS-SVIESOS FEDERACI-JA savo XXII suvažiavime Sodus, Mich., Taboro Farmoje, \$2.000 pre-miją paskyrė rašytojui Mariui Kati-liškiui, rugsėjo 15 d. atšventusiam amžiaus šešiasdešimtmetį.

MINNESOTOS UNIVERSITETO imigracijos istorijos tyrimų centras duoda stipendijas iki \$3.000 1976-77 m. Jas gali gauti doktoratus ruošian-tys asmenys, juos jau turintys ir pri-pažinimo susilaukę mokslininkai. Sti-pendijų tikslas — išryškinti etni-nių grupių įnašą į JAV kultūrą, ypač tu grupių, kurios yra iš Rytų, Vidu-rio ir Pietų Europos bei Artimųjų Rytų. Kandidatai turi gerai mokėti bent vieną jų sričių kalbą. Prašy-mų 1976 metams laukiama iki š.m. lapkričio 15 d., 1976-77 mokslo me-tams — iki 1976 m. vasario 15 d. Platesnių informacijų teirautis šiuo adresu: Immigration History Re-search Center, 826 Berry St., St. Paul, Minnesota 55114, USA.

PANEVŽIO DRAMOS TEATRAS naująjį sezoną pradėjo K. Sajos "Devynebėdžių" ir A. Strindbergo "Mirties šokio" spektakliais. Teatro patalpose ir vėl bus rengiami tradi-ciniai koncertai pirmadieniais, orga-nizuojamos parodos. Panevėžio kul-tūros namuose kartą per mėnesį įvyks moksleivių susitikimai su mu-zikologais ir atlikėjais. Šiuos rengi-nius jau pradėjo Vilniaus filharmo-nija koncertų ciklu "Karalių pasaka".

TARPTAUTINIUS MOTERŲ ME-TUS vilniečiai paminėjo specialiu draugystės koncertu naujuosiuose operos ir baleto rūmuose. Lietuviams šiame koncerte atstovavo Vilniaus operos solistai V. Noreika, E. Saule-vičiūtė, V. Adamkevičius, E. Kania-va, mergaičių choras "Liepatės", vyr. koncerto dirigentas J. Aleksa. Jiems talkino trys Erfurtu muzikinio teatro solistai, trys Bulgarijos Rusės liaudies operos solistai, dirigantai V. Bajčėvas ir U. Nisenas.

VARGONŲ VIRTUOZAS Leopoldas Digrys Vilniuje pradėjo 16-kos koncertų ciklą "Europos tautų var-gonų muzika", kurio atlikime daly-vaus šeši Lietuvos vargonininkai. Sa-vo koncertui L. Digrys pasirinko XVII-XX s. čekų kompozitorius (— B. M. Cernohorskį, J. F. N. Segerį, J. K. Kucharžą, O. Machą ir P. Ebeną.

"ČIURLIONIO KELIU" tapo Va-rėnos — Druskininkų plentas, pa-puoštas liaudies meistrų stogastul-pias su skulptūromis. Drūtmedyje prie Varėnos išskaptuota dedikaci-ja skelbia: "Keleiui! Pasižvalgyk į dešinę kelio pusę, kai važiuosi iš didžiojo menininko gimtosios Varė-nos į jo vaikystės miestą — Drus-kininkus. Pamatysi 15 stogastulpių. Juos padarėme 1975 metais rugpiūčio mėnesį Perlojeje Mikalojaus Konstantino Čiurlionio garbei — liaudies dailės meistrai". "Čiurlionio kelio" atidaryme rugsėjo 12 d. daly-vavo kultūros "ministeris" L. Sepe-tys, Dailininkų Sąjungos pirm. J. Kuzminskis, Liaudies Meno Draugi-jos pirm. P. Gudynas ir M. K. Čiur-lionio duklė D. Zubovienė.

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE medžio drožinių ir šakų kompozici-jų parodą surengė Vladas Tumas, gy-venantis Rygoje ir dirbantis geležni-kelyje. Šią parodą jis dedikavo M. K. Čiurlionio šimtajam gimtadieniui, nes daugeliui jo darbų pagrindiniu įkvėpimo šaltiniu yra buvusi šio di-džiojo menininko simfoninė poema "Miške".

M. K. ČIURLIONIUI skirtus ren-ginius papildė Vilniaus aktorių na-muose įvykęs literatūros ir muzikos vakaras "Bandymas suprasti..." E. Mieželaičio eilėraščių skaite aktorė Gražina Urbonaitė, M. K. Čiurlionio preliudus atliko pianistas Raimun-das Kontrimas.

KULTŪRINIO BENDRADARBI-AVIMO sutartį su joniškėčiais pasi-rašė Rygos operos ir baleto teatro atstovai, surengę koncertą Joniškio kultūros rūmuose. Šį sezoną Rygos teatras Joniškįn atvyks su P. Čai-kovskio baletu "Gulbių ežeras", "Jo-lanta", J. Strausso "Prie žydriojo Du-nojaus" ir G. Verdi opera "Traviata". Paskata kultūriniam bendradarbiavi-mui buvo dažnas joniškėčių lanky-masis Rygos operoje ir baleto.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRA šį sezoną sustiprino 10 jaunųjų aktorių, visa Vilniaus konservatorijos aktoriaus meistriskumo fakulteto lai-da. Spalio 13 d. jie atliko premjeri-nį K. Kubilinsko pasakos "Beben-čiukas" spektaklį, su rež. D. Tamu-levičiūte paruoštą konservatorijoje. Jaunieji aktoriai teatro scenoje taip-gi suvaidins vodelių "Nuogi kara-liai", K. Sakonio "Televizijos truk-dymus" ir J. Majakovskio "Blakę".

KAUNO IR APYLINKŲ LIAU-DIES MEISTRAI M. K. Čiurlionį pri-siminė specialia savo darbų paroda, kuri buvo surengta Liaudies Meno Draugijos salone "Saulutė". Akvare-liniuose ir temperos piežavuose jo pamėgtuosius Džukijos miškus už-fiksavo S. Reveltienė. B. Subačio nu-tapytas paveikslas žiūrovams atsklei-dė kuriantį M. K. Čiurlionį su tep-tuku ir paletė rankose. A. Didžgal-vienė išaudė jubiliejinę juostą. L. Juozonis pateikė jubiliejinio pašto ženklų ir voko projektą. Lankyto-jus taipgi žavėjo B. Krivicko gamto-vaizdžiai, O. Bakanauskienės gražiai aprėdytos lėlės, K. Toleikio stoga-stulpis, dekoratyvios K. Macijausko kaukės.

KAZYS TUMKEVICIUS, Šiaulių dramos teatro aktorius ir režisiorius, paminėjo amžiaus šešiasdešimtmetį. Jis yra suvalkietis, pirmuosius žings-nius scenoje žengęs su Marijampolės teatro mėgėjų kuopelė. Baigęs Kau-no dramos teatro studiją, profesinė-jе scenoje debiutavo 1940 m. ruden-į Šiaulių dramos teatre. 1942-44 m. jam teko būti Marijampolės dramos teatro direktorium, aktorium ir re-žisiorium. 1947-48 m. tobulinosi Mask-vo Vachtango teatro ir vėl grįžo į Šiaulių dramos teatrą, kuriame jis šiandien yra palikęs gilius savo dar-bo pėdsakus. Sukurtuvininko reper-tuaro — apie 80 įvairių vaidmenų, 32 surežisuoti spektakliai. Savo lais-valaikį jis jau 20 metų skiria "Rū-tos" fabriko scenos mėgėjams. Su jais pastatė A. Keturakio komediją "Amerika pirtyje", paminėdamas šio veikalo pirmąjį spektaklį Šiauliuose prieš 70 metų. K. Tumkevičiaus ini-ciatyva Šiauliuose įvesta tradicinė teatro mylėtojų šventė "Rudens val-nikas".

V. Kat.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 8 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 9 1/4%
Antradieniais 10-3	pensijų s-tas 8 1/4%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias - savings s-tas 7 1/2%
Ketvirtadieniais 10-7	depozitų - čekių s-tas 6%
Pentadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-12	asmenines 9 1/2%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

21 Lumberville Ave. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIZIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros
įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkštus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybių draudą
 - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos
ir baterijos. • Pritęsus specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas (1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų žviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
- Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Jaunučiai ateitininkai įrengia altorių vasaros stovykloje

Ateitininkų žinios

Studentų susirinkimas įvykė lapkričio 9, sekmadienį, 7 v. v., ateitininkų kambaryje. Bus nagrinėjami prof. Maceinas laisvės iškelti klausimai. Visi kviečiami dalyvauti.

Toronto ateitininkų koordinacinis komitetas, kurį sudaro B. Cepaitienė, O. Gustainienė ir K. Manglicas, rūpinasi visais ateitininkiškos veiklos reikalais. Jaunučių veiklą koordinuoja J. Čuplinskienė, kurios žinioje yra visi jaunučių berniukų ir mergaičių vadovai. Įvairiais ateitininkų reikalais prašome kreiptis į betkurį iš koordinacinio komiteto narių.

Havajų vakaras, kurį rengia ateitininkų tėvų komitetas, įvykė lapkričio 22, šeštadienį. Tai gana populiarius, tapęs tradiciniu, Toronto visuomenėje parengimas. Iš anksto prašome šį šeštadienio vakarą jam rezervuoti.

Kelios mintys iš dr. J. Girnias paskaitos "Ką Dovydaus pasakytų šiandien", skaitytos jubilėjinėje stovykloje: "Principus minime, o parėigas užmirštame". "Mažiau ideologizmo, daugiau idealizmo". "Neviskas nauja, kas modernu; neviskas teisu, kas nauja".

SPORTAS

Lietuvių laimėjimai Maskvos garbei

Rugpjūčio 30 d. Nottingham, Anglijoje, pasaulio irklavimo pirmenybėse sovietų atstovų grupė įgulą laimėjo 11 v. Šios valties įgulos atstovui Antanui Čikotui buvo įteiktas sidabro medalis. Šis medalis buvo 100-tasis, kurį stiprių lietuviškų rankų vyrų iškovojo rusams oficialiose tarptautinėse varžybose. Tose pačiose pirmenybėse dalyvavo G. Ramoškienė (vienvietė), L. Kaminskaitė (keturvietė) ir V. Butkus (keturvietė), kurie laimėjo bronzos medalius. Trisdešimt penki Lietuvoje išugditi irklautojai olimpinėse žaidynėse laimėjo: 2 sidabro ir 4 bronzos medalius; pasaulio pirmenybėse — 11 sidabro ir 3 bronzos; Europos pirmenybėse — 38 aukso, 48 sidabro ir 14 bronzos medalių.

Visa tai prasidėjo 1960 m. Romos olimpiadoje. Tuomet Zigmąs Jukna ir Antanas Bagdonavičius laimėjo sidabro medalius. Pirmieji medaliai pateko į tvirtas rankas — ištisą dešimtmetį irkluojami beveik visose pavienio irklų valčių klasėse skynė medalius Sov. Sąjungai. Vėliau atsirado daugiau irklutojų; ypač pajėgus buvo Zalgirio vyrų ir moterų atstovai. Jos kartais būdavo papildomos rusų irklutojais. Per daugelį metų šių valčių įgulas sudarė: vyrų — A. Bagdonavičius, Z. Jukna, G. Morkus, J. Jagelavičius, P. Karla, V. Briedis, R. Vaitkevičius, L. Subačius, A. Grigas, A. Čikotas; moterų — G. Strigaitė, S. Burbulytė, R. Tamašauskaitė, A. Margenytė, S. Kurkutytė, L. Bačiulytė, A. Klimavičiūtė, A. Čukšytė, O. Vairaitė, G. Galinytė, I. Narvydaitė. 1967 m. Europos pirmenybėse pirmą kartą pasirodė Genovaitė Sidagytė-Ramoškienė, kuri tuomet laimėjo bronzos medalį. Ji, kaip viena iškiliausių Lietuvos irklutojų, ir dabar sėkmingai pasirodo mėlynuose takeliuose ir vienvietėje lenktynėse laimi visų spalvų medalius.

Tai tik akademinė valčių irklutojų laimėjimai. Lietuviai taip pat sėkmingai dalyvauja baidarių ir kanojų lenktynėse. Vladas Cesūnas dvivietiu kanojom Muencheno olimpiadoje laimėjo aukso medalį. Jis taip pat laimėjo aukso medalį šių metų pasaulio pirmenybėse. Taigi, lietuvių jau yra laimėję per 100 irklavimo medalių. Deja, visi tie laimėjimai buvo priskirti Sov. Sąjungai. Dar kartą norėtusi paklausti, kokių būdu "jie" garsino Lietuvos vardą.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuviu Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuviu Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS

valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

TRIDENT REAL ESTATE Ltd.

2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėse •

Vyt. V. GIRDAUSKAS

Telefonai: įstaigos 766-9771 • namų 270-6075

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tikrinti RCMP policija, kad jie nenukentėtų nuo pašto įsiveisusių radikalų. Atsisukdami prieš uniiją, pašto streiką užbaigė Orangeville paštininkai Ontario provincijoje. Dešimt šios vietovės pašto tarnautojų su savo unijos vadu A. Maddocksu atlieka visas vietinės operacijas, nepaisydami iš kitų vietovių atsiųstų streikuojančių unijos piktutojų. Privatus pašto paslaugas Britų Kolumbijoje organizuoja pensjon išėjus prekybininkas G. Ferguson, žadantis pasamdyti tūkstančius darbininkų. Daug kur paštininkai nusišundžia suktu streiku norėjusios savo unijos politika. Prastame balsavime streikas net nebuvo paminėtas — pasitenkinta klausimu, ar pritaria unijos vadovybei? Daugelis balsavusių nežinojo, kad tas pritarimas iš tikrųjų liečia streiką. Tačiau ir tokio suktu balsavimo rezultatų uniija nėra paskelbusi. Ji betgi teigia, kad didžioji dauguma pasisakė už streiką.

Naujasis Ontario teisingumo ministras R. McMurtry paskelbė kovą muštynėms profesinių ledo ritulio komandų žaidynėse. Jis išpėjo NHL ir WHA lygų vadus, kad rungtynes didžiojoje arenose seks policininkai, turintys teisę tam tikrais atvejais sumti susumušius žaidėjus, kai yra aiškiai pažeidžiamas kriminalinis kodeksas. Šiai minčiai pritaria ir Bobby Hull, Kanados ledo ritulio žvaigždė. Protestuodamas prieš žiaurumo ledo aikštėje, jis Winnipege vienias rungtynes praleido ant suolo. Teisingumo ministerio R. McMurtry nuomone, žiaurumai profesinių komandų žaidynėse turi būti sustabdyti, nes tokias rungtynes transliuoja televizija ir jas stebi jaunimas, kuriame profesionalų muštynės turi didelę įtaką. R. McMurtry pagrįsino net ir savo asmenine akcija. Jeigu televizijoje pamatys ritulininkų muštynes, jis rezervuosias teisę pareikalauti rungtynių vaizdinio įrašo ir, reikaliui esant, jį panaudoti teisme kaip įrodymą medžiagą.

Naujasis Ontario parlamentas savo posėdžius pradėjo tradicinės sosto kalba, perskaityta gubernatorės P. McGibbon. Premjero W. Davis konservatorių mažumos vyriausybė pasisakė už kovą su infliacija, federacinės vyriausybės kainų ir atlyginimų kontrolės įgyvendinimą. Provincinė antiinfliacinė taryba betgi nebus sudaryta — pasitenkins tik federacija. Ši mintis jau susilaukė NDP socialistų vad. S. Lewis ir liberalų vad. R. Niksono kritikos. Jiems atrodo, kad tokiu būdu provincinė vyriausybė perdaug savo reikalų patikės federacinei vyriausybei. Apartamentinių butų savininkams, kurie juos yra nusipirkę daugiaaugščiųose pastatuose, bus sumažintas pajamų mokestis, taikant tokį pat principą, kaip ir atskirų namų savininkams. Lig šiol jie mokėdavo augstesnį komercinių pastatų mokestį. Sosto kalba pažadėjo ir nuomos kontrolę bei didesnę paramą pensininkų amžiaus nuomininkams, bet jos įvedimas turbūt užtruks, nes konservatorių ir socialistams teks suderinti skirtingas nuomones šiuo klausimu. Lengviau bus įgyvendinti premjero W. Davis rinkiminį pažadą uždaryti didžiąsias maisto krautuoves sekmadieniais ir švenčių dienomis. Šiuo klausimu jau pateiktas įstatymo projektas provinciniam parlamentui, numatantis baudas iki \$10.000.

Tuo metu, kai buvo skaitoma sosto kalba, demonstracijos prie Ontario provincinio parlamento rūmų surengė apie 200 vyrų ir moterų, priklausančių neseniai įsteigtaus susistų darbininkų uniijai. Skelbiama, kad ši uniija, vadovaujama S. Varoro, jau turi apie 2.000 narių. Demonstrantai protestavo prieš Ontario darbininkų kompensacijos tarybos nesiskaitymą su jų poreikiais. Jie reikalauja, kad jiems būtų parūpinta darbo arba kaip reikiant atsilyginta už turėtus sužeidimus darbovietėse. Demonstracija baigėsi aštriu susikirtimu su policija — keturi demonstrantai buvo nuvežti ligoninėn. Premjeras W. Davis jau įsakė iširti šį nemalonų įvykį, nes demonstrantai policiją kaltina bereikalingu žiaurumu. Juos apamino žodį tarusi naujoji darbo ministrė B. Stephenson, pabrėždama, kad jai yra žinomos sužeidimus turėjusių darbininkų problemos. Ji taipgi atsispašė, kad ji juos negali prabilti itališkai ar portugaliskai.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

RUSHOLME RD., gražus pusiau atskiras plytinis namas, 8 kambariai per tris augstus; prašoma kaina tik \$49.900 su mažu įmokėjimu; viena atvira skola žemomis palūkanomis.

INDIAN RD., 11 kambarių namas per 3 augstus, 3 modernios prausyklos, 4 virtuvės, pirmame augšte 4 kambariai su modernia prausykla savininkui, plius per \$400.00 nuoma į mėnesį, platus įvažiavimas, naujas garažas dviem automobiliams, atviras mirtgčių žemai 10%; tikrai geras pirkiny.

INDIAN GROVE netoli parko prabangus 12 kambarių namas, pilnai užbaigtas rūsys su privačiu įėjimu, 25 pėdų salonas, nauji kilimai; sklypas 50 x 143 pėdų, platus privatus įvažiavimas, garažas; įmokėti apie \$40.000,00.

ARTI CAMPBELLFORD ONT., 33 akrų ūkis su visais trobesiais, apie 110 mylių už Toronto. Prašoma kaina \$50.000,00; savininkas ima atgal pirmąjį mirtgčių. Skambinti St. Dargiui.

PORT CREDIT, ką tik pasiūlytas parduoti gražus, naujas vienaauštis, 8 kambariai, elektra šildomas, privatus įvažiavimas, garažas; prašoma kaina tik \$69.900.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

A.L. GARBENIS
Namų tel. HU 9-1543STASYS DARGIS
Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
9 1/2% už 2 m. term. dep.
8 3/4% už 1 m. term. dep.
7 1/2% už taupymo s-tas
8 1/4% už pensijų planą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mirtgčių

AKTYVAI virš 11 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mirtgčių iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mirtgčiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 Toronto, Ontari, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454
Toronto 3, Ontario Lietuviams daroma NUOLAIDA

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

R. CHOLKAN & CO.
LTD. REALTOR
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

KINGSWAY, puikus 5 butų pastatas, 3 ir 2 miegamųjų, didžiuliai kambariai; balkonai išsena į parką; 5 garažai su privačiu įvažiavimu, vienaauščio didumo butai, netoli susisiekimo; apie \$40.000 įmokėti, atvira skola; retai pasitaikantis pirkiny.

ROYAL YORK — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaauštis, užbaigtas rūsys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola. JANE — BLOOR, apynaujis, gražus dvibutis su užbaigtu butu rūsy, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu, apie \$20.000 įmokėti.

ROYAL YORK — BLOOR, 8 kambarių per du augstus puikus atskiras namas. Gražus didžiulis kiemas, 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

SWANSEA, gražus atskiras originalus tributis. Garažai su privačiu įvažiavimu; skubus pardavimas.

VAKARŲ TORONTE, 5 butų atskiras mūrinis pastatas — trijų ir dviejų miegamųjų. Vandeniu-alyva šildomas; balkonai, garažai su privačiu įvažiavimu.

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys

1055 Bloor Street West

Rezidenciniai — komerciniai — investicijos — mirtgčiai įkainojimas — namų drauda

A. (BLUE) BLIUDŽIUS

Telefonai: 534-9246 namų 537-2291

Kunigaikščiai restorane

Viename Ispanijos restorane visą personalą sudaro buvusieji carinės Rusijos aristokratai. Kartą į tą restoraną atvyko Anglijos kunigaikštis Pilypas. Pamatęs, kad salė perpildyta,

jo sekretorius kreipėsi į vyresnįjį kelnerį ir paprašė:

— Gal surastumėt vietą kunigaikščiui?

— Deja, visas mūsų restorano personalas jau sudarytas, ir nebėra nė vienos laisvos vietos, — atsakė kelneris.

JEI NEGALITE PASIŪSTI PAŠTU, PASKAMBINKITE

Karališkoji Komisija Smurtui Tirti Komunikacijos Srityje (The Royal Commission on Violence in the Communications Industry) turi nemokamą telefoną, veikiantį ištisais 24 valandais.

Jei norite įteikti mums raštą, pasakyti kaip žiūrėte į smurtą komunikaciniuose priemonėse arba gauti informaciją apie atitinkamo rašto įteikimą, paskambinkite mums.

Mes nusiųsime jums visą reikalingą informaciją autobusu "Bus Parcel Express".

Jei planuojate įteikti raštą, nuvežkite į vietinę autobusų stotį (bus depot) ir išsiųskite autobusu "Bus Parcel Express" nemokamai ("collect").

Ką bedarytumėte, atvykite į viešą apklausinėjimą savo gyvenamojoje vietovėje. Streiko metu mes išklausysime kiekvieno rašto santraukas, registruotas iš anksto ar visai neregistruotas.

Visuomenės dalyvavimas Karališkosios Komisijos Smurtui Tirti Komunikacijos Srityje darbuose yra svarbus mums visiems.

The Royal Commission on Violence in the Communications Industry,
151 Bloor Street West, Room 810,
Toronto, Ontario M5S 2V5

The Hon. Judy LaMarsh, His Honour Judge L. A. Beaulieu, Scott Young, Commissioners.

1 800 261 7091

Jungiasi verslininkai ir profesionalai

Lietuvių Verslininkų Sąjunga buvo įsteigta 1949 m. Toronto mieste ir per praėjusius 25 metus paliko šioji tokį įnašą lietuvių bendruomenės gyvenime ekonominiu požiūriu. 1949 m. pirmuosiuose susirinkimuose ir posėdžiuose buvo iškeltas Lietuvių Namų įsigijimo klausimas ir nustatytos gairės įjėm įsigyti. 1950 m. birželio 20 d. LVS iniciatyva suauktas visų organizacijų atstovų susirinkimas ir įsteigtas Toronto Lietuvių Namų Fondas. Fondo valdyba, šėrų pagrindu surinkusi pradinį kapitalą, nupirkė pirmuosius Lietuvių Namus. 1950 m. atskiri LVS nariai, kurie vertėsi rangovų darbais, turėjo sunkumų dėl kreditų stokos. Darbų buvo daug, bet gyno pinigų mažai. Dėl tos priežasties jie pirmieji atsidūrė kooperatyvų sgoje ir, grįžę su reklaminių popierių

pluoštu, pradėjo pirmąją kredito kooperatyvo steigimo akciją per LVS. 1952 m. LVS dėka naujuose Lietuvių Namuose gimė antra lietuviška institucija — kredito kooperatyvas "Parama" su 25 nariais ir su \$125 kapitalu, kurio dėka dabar yra \$12.000.000. Pasekė "Paramą", išdygo dar 3 kredito kooperatyvai Kanadoje. Per visus keturis kooperatyvus sutelkta apie \$30.000.000. 1951 m. buvo suruošti amatininkų kursai, iš kurių išėjo nemažai amatininkų. 1962 m. išleistas LVS kalendorius su verslininkų ir profesionalų adresais. Paruošė ūkinį skyrių knygai "Lietuviai Kanadoje". 1965 m. suregistravo įvairias prekybos, įmones, dirbtuves ir profesionalų įstaigas, kurių buvo rasta 31 atskira rūšis. Jas turėjo 375 lietuvių savininkai. Nuo 1965-67 m. veikė penkta-

dienų vakarais Lietuvių Namuose LVS informacinis skyrius, kuris skatino lietuvius eiti į verslus arba investuoti dalį savo pajamų į nejudomą turtą. Per tai nemažai lietuvių tapo turtingais. Įsteigta prie LVS lietuvių namų savininkų sekcija. Vienerius metus rengtos sekmadieniais Lietuvių Namuose kavutės, kurių metu buvo gildėnami įvairūs verslai ir tų dienų ekonominis stovis. Per LVS veiklos metus surengta visa eilė paskaitų ekonominiais ir teisiniais klausimais lietuvių visuomenei. S-ga keletą kartų atstovavo lietuviams kitų etninių grupių verslininkų suvažiavimuose. Surengta keletas koncertų. Tai trumpa praeities istorija.

Šiandieną LVS verčia kitą savo gyvenimo lapą ir persiorganizuoją. Ji pakeičia savo vardą iš LVS į Profesionalų ir Verslininkų S-gą. Ji nori apjungti visus profesionalus ir verslininkus, kad susidarytų, kaip ir kitų etninių grupių, stiprus ekonominis vienetas. Tai būtų 100% geriau mūsų bendruomenei ir kitom lietuviškom institucijom.

Iš apklaustų 100 mūsų stipriausių verslininkų ir profesionalų 98 pritarė, kad lietuviams būtina reikalinga stipri profesionalų ir verslininkų s-ga, ir jie į šią organizaciją sutinka įstoti. Apie 60 jų jau sumokėjo nario mokestį. Tad tikimės, kad sekančias gyvavimo lapas bus daug našesnis, nes ateina patyrusių ir gerų organizatorių, jaunų čia mokslus baigusių profesionalų bei verslininkų. Ji galės atlikti daug didesnius darbus bei uždavinius ekonominėje ir apilai tautinėje srityje. J.

Daytona Beach, Fla.

KUN. AUGUSTINAS SABAS, klebonaujas angliškoje parapijoje Kanadoje, bičiulių pakviestas, spalio 25 d. atliks jungtinių apeigas Bernadotos Braciūtės, kuri ištėkėjo už ispanų kilmės jaunuolio. Vestuvinėje puotoje, kuri buvo surengta "Holiday Inn" viešbutyje, jis pasveikino jaunavedžius bei jų tėvus lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis. Iškilnėje dalyvavo gana daug lietuvių. Jie buvo apsisotę Adolfo Andriolio motelyje (jis yra dviejų motelių savininkas, lietuviškos spaudos rėmėjas). Vienaime jų ("Four Winds") kun. Aug. Sabas sekmadienį atliks lietuvių kalba Mišias ir pasakės pamokslą. Pamaldų dalyviai, kurių buvo apie 25, giedoję lietuviškas giesmes. Tai buvo istorinis įvykis šioje vietovėje — pirmosios lietuviškos pamaldos. Kor.

MEDUS-

reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš butyno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Keturių keramikų parodą ma-
žojų Anapilio salėje lapkričio 1
ir 2 dienomis aplankė labai
daug tautiečių. Joje dalyvavo:
Grazina Balsienė, Gražina Kra-
šauskienė, Sofija Pacevičienė ir
Genė Valiūnienė. Atidarymo žo-
dį lapkričio 1 d. tarė kun. P.
Ažubalis. Lankytojai gėrėjos
savo tautiečių dailininkų kūri-
niais ir 75% jų nupirkę. Paro-
dą surengė Anapilio Moterų Bū-
relis.

A.a. Salomėja Sodaitienė, 86
m., mirė lapkričio 1 d. Šv. Juo-
zapo ligoninėje. Velionė jau il-
gesnį laiką sirgo. Paliko tris
dukas ir sūnų. Palaidota iš Lie-
tuvos Kankinių par. lietuvių ka-
pinėse lapkričio 4 d.

Atitaisymas. "T2" 44 nr. 2
psl. išspausdintoje užuojautoje
išbrovė klaidą (priimant telefo-
nų): turėjo būti Paulė Gudaitienė,
o ne Gugaitienė.

Taip, Jūs pasakėt kur eiti...

Praėjusiais metais mes ir daug kitų asmenų laužėm galvas, įtemptai įjėškodami tokio Harbourfront plano, kuris tikrai atspindėtų Toronto gyvenančių žmonių norus.

(Harbourfront? Tai 86 akry žemės juosta, skirianti vandenį nuo York gatvės iki Bathurst.)

Dabar Harbourfront taryba surado idėją. Planavimo komisija sudarė smulkų planą, kuriame matyti, kaip toji idėja atspindės projekto išvystymę.

Iš viso to užmojo išnyra žavi tarptautinė vieta, tinkama rodyti bei dalintis turtingais Toronto kultūriniais lobiais, vieta su pramoninio pobūdžio įrengimais ir kartu atspindinti Toronto pakrantės prekybinį bei pramoninį judrumą.

...Dabar ateikite ir pažiūrėkite, kaip visa tai daroma

Mes norėtume patirti, koks Jūsų nuomone Harbourfront turėtų būti. Jūsų sugestijos padės mums nuspręsti ką toliau daryti.

Jūs esate kviečiamas atvykti į viešą susirinkimą Harbourfront patalpose lapkričio 7, penktadienį, 8.30 v.v., arba lapkričio 9, sekmadienį, 2 v.p.p., ir taip pat dalyvauti tą savaitgalį vietos apžiūrėjime bei pasinaudoti ekskursinėmis grupėmis.

Taigi, lapkričio 7, penktadienį, 8.30 v.v., ir lapkričio 9, sekmadienį, 2 v.p.p.

Harbourfront

235 Queen's Quay West
Ministry of State Urban Affairs Canada / Ministère d'Etat Affaires urbaines Canada

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3

Visais kėlionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

Toronto, Ontario

Kanados Lietuvių Katalikų Centro suvažiavimas įvyko lapkričio 1 d. Prisikėlimo salėse. Dalyvavo 37 atstovai (parapijų ir organizacijų) ir 3 svečiai. Priešpietė buvo skirta organizaciniam reikalams, o popietė — vyskupo M. Valančiaus minėjimui, religiniam koncertui ir pamaldoms. Visi renginiai praėjo gana sėkmingai, ypač koncertas ir pamaldos. I Centrą išrinkti: kun. P. Ažubalis, kun. Pr. Gaidla, dr. O. Gustainienė, A. Kuolienė, kun. J. Liauba, OFM, sesuo Loreta, K. Manglicas, dr. B. Povilaitis, R. Puteris, kun. A. Prakapas, OFM, kun. Aug. Si-manavičius, OFM, dr. J. Sungaila, kun. J. Staškus, L. Underienė, R. Urbonaitė. Prel. J. Tada-rauskas ieina į Centrą ex officio kaip Kunigų Vienybės pirm. Suvažiavimo aprašymas bus išspausdintas vėliau.

Kapinių lankymas šiais metais sutapo su Vėlinių diena ir sutraukė apie porą tūkstančių lankytojų iš įvairiausių vietovių. Koncelebracines Mišias laikė kun. Stasys Yla, svečias iš JAV, kun. Aug. Si-manavičius, OFM, ir kun. P. Ažubalis. Pamaldų metu giedoję parapijos choras, vadovaujamas muz. S. Gailevičiaus, solo pagiedoję sol. V. Verkaitis. Pamaldos baigtos giesme "Marija, Marija" ir Lietuvos himnu. Po pamaldų pašventinti 25 paminklai. Esant gražiam rudens orui, gausi minia būreliais lankė savo artimųjų kapus, kurių šiose kapinėse palaidota 720. Uždegta daug žvakutė. Sutemus jos žėrėjo didelė šviesa, matoma iš toli. Po pamaldų Anapilio salėje lankytojų parapijos kat. moterys pavaišino užkandžiais ir kavute. Daug kas aplankė keramikos ir taidkomosios dailės parodą mažojo salėje.

Jono Matulionio knyga-atšiminiai "Neramios dienos" jau atspausdinta ir perduota iškyklai. Ją surinko "T2" spaustuė, spausdino "Litho-Art" spaustuė. Iš viso bus 580 psl. Viršelį aplanką nupiešė dail. T. Valius. Redagavo A. Kalnius. Atšiminiai yra ypač tuo vertingi, kad rašyti tuoj pat po įvykių dienoraščio forma. Jie liečia daugiausia vokiečių okupacijos laikotarpį. Autorius savo rankraščius pasiėmė besitraukdamas iš Lietuvos ir išsaugojo iki šiol.

Baltic Exporting Co. praneša, kad dovanos be maito (motociklai, siuvamos ir skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai, automobiliai ir piniginiai pažymėjimai — certificates) nuo š.m. gruodžio 15 d. bus visai panaikintos. Jeigu kas norėtų pasiųsti, prašomi paskubėti.

PADEKA

Reikiame nuoširdžią padėką KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriui už \$50.00 auką mūsų darbams paremti.

Nek. Pr. Marijos sesersys

Svečiai. "T2" redakcijoje lankėsi iš Sudburio p. Bataitis ir Br. Naudžiūnas. Pastarasis yra neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos. Daugeli metų praleido Sibire kaip tremtinys, buvo kalinamas ok. Lietuvos ir Rusijos kalėjimuose. Atvyko Kanadon pas brolį kaip imigrantas po ilgų ir didelių pastangų.

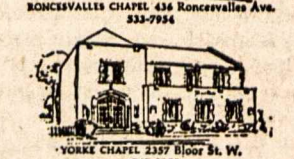
Irena ir Edvardas Punkriai lapkričio 1 d. atšventė savo vedybėn 20 metų sukaktį, dalyvaujant gausiam artimųjų ir bičiulių būriui.

A.a. Jonas Mačiulis, 69 m. amžiaus, montrealietis, Vėlinių proga autobusu iš Montreale atvyko į Torontą pas gimines ir aplankyti žmonos kapo. Tik įjėjęs į namus, pasijuto blogai ir už kelių minučių mirė. Velionies laidotuėmis rūpinosi giminės.

"Gintaras", stropiai repetavęs, pasirošęs ir dalyvavęs Kanados lietuvių pirmojoje tautinių šokių ir dainų šventėje, neapsijė be nuotykių — prieš pat šventę universiteto krepšinio treniruotėje gintarietis Ramūnas Saplys susilaužė koją — negalėjo šokti; šeštadienį, bendroje repeticijoje Forume, Hamiltone, slydus grindų lentai, pertempė kojos sausgysles Lilija Zenkevičiūtė. Iš pradžių buvo galvojama, kad tai tik lengvas susižeidimas, tačiau koją teko sugipsuoti. Savaitę prasliskus nuo šventės Hamiltone, "Gintaras" koncertavo Hartforde, JA-V-se. Po minėtų nesėkmių "Gintaro" vadovai tikrai buvo susirūpinę koncerto kokybe. Ačiū Dievui, šokėjai pasistengė, ir programa buvo išpildyta be prie-kaištų. Persiorganizavęs mergaičių oktetą į seketą, vadovaujamas Giedrės ir Rimo Paulionių, skambėjo stipriai ir sklandžiai. Gintariečiai dėkoja Hartfordo LB valdybai ir visiems lietuviams už malonų priėmimą, vaišes, nakvynę ansamblio nariams ir nuoširdų rūpestį. Ačiū mūsų stipriam rėmėjui Kredito Kooperatyvui "Parama" už \$150 dovaną "Gintaro" veiklai. k. r.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

743-0100

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

Nuosavybių pirkimas ir
pardavimas; pirmų ir
antrų mortgičių
sudarymas

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.v. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(Prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto
iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais
nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus
telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu

Dovanos be maito: Motociklai, sklb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryo svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sqžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIEUVIŲ Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TORONTO

"AUKURAS"

kviečia visus į DAUGIAKULTŪRĮ FESTIVALĮ
Toronto St. Lawrence Centre — Town Hall
(Front a. Scott St.)

Lapkričio 23, sekmadienį, 8 v.v. matysite
JURGIO JANKAUS 3 veiksmų dramą anglų kalba

"PEILIO AŠMENIMIS" (The Blade's Edge)

(vertė Ona Čerškutė-Spidell)
Bilietai — teatro kasoje ir pas platintojus

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Vėlinių proga Sv. Jono lietuvių kapinių diena sutraukė daug žmonių. Padėka kun. St. Ylai už kapinių lankymo proga pamaldų metu pasakytą turiningą žodį.

— Anapilio balius — šį šeštadienį. Meninė programa atliks liksmais "Antras Kaimas" iš Čikagos, pateikdamas paskutines aktualijas iš plačiojo pasaulio, ypač iš lietuviškosios aplinkumos. Pakvietimai bus gaunami prie įėjimo Anapilyje.

— Tikiškos pamokos vaikams, besirengiantiems pavasarį pirmajai Komunijai, prasideda šį sekmadienį po 11 v. pamaldų. Mokys seselės vienuolės. Į pirmąją pamoką prašomi atsilankyti ir tėvai, kad būtų galima susitarti dėl pastovaus laiko pamokoms.

— Iš šios parapijos palaidota lapkričio 3 d. — a.a. Jonas Mačiulis iš Montrelio, lapkričio 4 d. — a.a. Salomėja Sodaitienė iš Toronto. Vėlinių artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— A.a. Vlado Germanavičiaus prisiminimui gauta auksa statybai \$200. — Dėkojame dailininkams-keramikams už paaukotus fantus Anapilio baliiaus loterijai.

— Mišių intensijos sekmadieniais užimtos iki metų galo. Esant sunkumams šokiadieniais atvykti į užprašytas pamaldas, ateityje pagal susitarimą pamaldos galės būti laikomos šokiadienį vakarais.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 7.30 v.v., už a.a. Daną Jonaitę, 10 v.v. už a.a. Vladą Jaskų; sekmadienį: 10 v.v. už a.a. Oną Eidukaitienę (užpr. kat. moterų draugija), 11 v. už a.a. Juozą ir Oną Mozūralius ir a.a. Stanislovą Barzdaitį.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį popietėje tedalyvavo 162 asmenys. Matyt, kapinių lankymo iškilms atitraukė dalį popiečių lankytojų. Svečių knygoje pasirašė: Bronius Naudžiūnas, J. Raškevičienė, M. Trumpauskienė, A. Starkauskas, L. Griškonienė iš Sudbury, Ont., Raimundas Kaminskis iš Lenkijos.

— Svetainę "Lokys" aplankė alk. gėralų vadybos pareigūnai. Jie buvo patenkinti bendra svetainės tvarka, bet pastebėjo, kad svečių knygoje turi būti ne tik įrašomi svečiai, bet ir juos atvedę. Taip pat pageidavo, kad svetainės lankytojai su savimi turėtų LN nario pažymėjimą.

— LN virtuvių reikalinga šeiminių pavardų. Suinteresuotos prašomos kreiptis į raštinę arba skambinti tel. 533-9030.

— LN raštinę reikalinga daliniam darbu tarnautoja, mokanti rašyti lietuviškai ir angliškai rašoma mašinėle ir šiek tiek nusimananti knygvedyboje. Jos darbas būtų kartais pavaduotoji sekretorės ir pagalbės knygvedžiui. Kreiptis asmeniškai į LN raštinę arba skambinti vedėjui 533-9030.

— LN biblioteka gavo dovanų iš inž. Juozo Dragausio 10 labai gerų knygų, iš Stefanijos Kvietienės — 23 knygas iš p. Matulaičio 2 knygas ir iš Broniaus Zolpio vieną naują išleistą Jono Valaičio knygą. Padovanuojusi knygas LN biblioteka labai dėkoja.

— LN Moterų Būrelis primena, kad lapkričio 8 d. koncerte-baliuje LN G. Capkauskienė ir V. Verikaitis padainuos gražių duetų, ištraukų iš Čikagoje neseniai statytos operos "Meilės eliksyras".

— Vajaus komitetas ruošiasi svečius gražiai priimti jų vasario 21 d. parengiam. Pelnas bus skiriamas Vytauto Didžiojo mėnei papiuoti, kad būtų jaukia sekmadienio popietėse.

— Lapkričio 5, trečiadienį, Gedimino Pilies menėje susirinko Fort York chapter (Fort York apylinkės) kredito kooperatyvų atstovai. Jie prie vakarinės stalo aptars savo reikalus. Tokia kredito kooperatyvų vakarinė LN ruošiamą jau antrą kartą.

— LN nario įnašus sumokėjo: Vytautas Agurkis ir Genė Agurkis po \$100, Antanas Saulis \$50, Vitalis Baileiša \$75, Antanas Gatautis \$10.

Kun. St. Yla iš Putnam, Conn., dalyvavo KLB Centro suvažiavime, skaitė paskaitą apie vysk. M. Valančių, atlaikė sekmadienio 10 v. pamaldas Prisikėlimo šventovėje, pasakė pamokslą, atnašavo koncelebracinės Mišias 3 v.p.p. lietuvių kapinėse ir pasakė Vėlinių nuotaiškos pamokslą.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mirus Salomėjai Sodaitienei, sūnui J. Sodaičiui, dukterims Teresei Bačienienei, Viktorijai Stukienei ir Marijai Žižienei reiškiamė gilią užuojautą.

— Praeitą sekmadienį buvo iškilmingai paminėti mirusieji. 11.30 v. Mišias koncelebravo vysk. V. Brizgys, kun. Aug. Simanavičius ir kun. Eug. Jurgutis.

— Pamaldos jau vyksta kad ir nepilnai atnaujintoj mūsų šventovėje. Dėkojame parapijiečiams už kantrybę dėl patirtų nepatogumų.

Nuosirdi padėka visiems prisidėjusiems auksa ir darbu prie atnaujinimo. Užbaigimui ir toliau bus reikalingos aukos ir talka.

— Choro repetitijos vyksta ketvirtadieniais, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Laukiame naujų ir buvusių choristų.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v.p.p., Parodų salėje. — Ateinantis penktadienis yra mėsos pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi iš anksto susitarus.

— Katechetinės ir pirmosios Komunijos pamokos prasidės ateinančių sekmadienį po 10 v. Mišių pas seselės. Užregistruoti atvežus į pirmą pamoką.

— Mišios šeštadienį, 8 v.v. — už Steponą Juodikaitį, užpr. J. J. Juodikaitienės; 8.30 v. — už Valerijoną Gylį, užpr. E. Giedrienės; 9 v. — Novenos Mišios; 9.20 v. — už Matulaičių šeimos mirusius, užpr. V. Matulaičio; 9.40 v. — už Stasę Krukauskienę, užpr. V. P. Gudaitį; sekmadienį, 8 v. — už parapiją; 9 v. — Novenos Mišios; 10 v. — už Jonušų šeimos mirusius; 11.30 v. — už Gintautą Indriūną; 7 v.v. — už Vaškevičių šeimos mirusius, užpr. J. A. Vaškevičių.

— Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos teatras "Aitvaras" repetuoja du naujus veikalus. Vienas jų bus suvaidintas per Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. Taip pat perrepetuojamas "Generacijos medis", kuris bus vaidinamas Detroite lapkričio 8 d. "Aitvaro" eilės papildytos keliais naujais nariais, tačiau reikia daugiau naujų jaunu aktorių. Ypač mamos prašomos į tai atkreipti dėmesį ir paraginti savo sūnų ar dukrą tapti "Aitvaro" teatro nariu. Ir didžiosios kino ar teatro žvaigždės pradėjo savo karjerą mėgėjų teatruose. Turime gražaus ir gausaus jaunimo, tad kodėl laikyti jų talentus paslėptus? Norintieji gauti daugiau žinių prašomi skambinti rež. A. Dargyte-Byškevičienėi tel. 247-3770. Kiekviena antradienį, 7 v.v., vyksta repetitijos apatinėje Toronto L. Namų salėje.

— "Aitvaro" administracija

Dail. J. H. Zmuidzinienės paveikslų paroda rengiama lapkričio 8-9 d.d. Prisikėlimo par. Parodų salėje. Atidarymas — lapkričio 8, šeštadienį, 3 v.p.p. Zo-dij tars J. Kraliauskauskas.

Lietuvių profesionalų ir verslininkų sąjungos narių susirinkimas įvyks lapkričio 9, sekmadienį, 3.30 v.p.p., L. Namuose.

Dail. Reginos Žiuraitienės naujų paveikslų paroda rengiama lapkričio 18-30 dienomis Oakvillės miesto galerijoje — Oakville Centennial Gallery (Lakeshore Rd. — Navy St.). Atidarymas — lapkričio 18, antradienį, 7 v.v. Tikimasi, dalyvaus bei atidarymo žodį tars miesto burmistras.

Daugiakultūriame teatru festivalyje dalyvauja ir Hamiltono "Aukuras". Lapkričio 23, sekmadienį, 8 v.v., St. Lawrence Centre — Town Hall šis vaidins rašytojo Jurgio Jankaus dramą "Peilio ašmenimis" anglų kalba. Drama vaizduoja Lietuvos partizanų laikotarpį. Kadangi šis vaidinimas sutampa su Lietuvos kariuomenės švente, lietuvių turėtų gausiai dalyvauti ir pakviesti kitataučius. Rengėjai turėtų jį skelbti ir angliškose spaudoje. Taip pat lietuvių visuomenė turėtų susidomėti ir latvių studentų teatro spektakliu, kuriame jis vaidins anglų kalba A. Landsbergio "Penki

"Juokingi esame ne mes — juokingas yra gyvenimas"

ANAPILIO BALIUS

lapkričio 8, šeštadienį, 7 v.v.,

didžiojoje ANAPILIO salėje

PROGRAMOJE:

- humoro pilnas "Antras Kaimas" iš Čikagos su lietuviškom aktualijom
- šokiai, grojant estų orkestrui
- gausus bufetas

BILIETAI gaunami abiejose parapijose po pamaldų ir prie įėjimo į balių. Kaina — \$4 suaugusiems, \$3 — moksleiviams, studentams ir pensininkams. Stalai numeruoti.

Rengia — ANAPILIS

Lapkričio 8, šeštadienį, 7 val. vakaro
punktualiai, LIETUVIŲ NAMUOSE įvyks
tradicinis POBŪVIS

PROGRAMOJ: sol. Gina Čapkauskienė
sol. Vaclovas Verikaitis
akompaniatorius St. Gailevičius

Kaina: \$3.50 suaugusiems, \$2.50 jaunuoliams ir pensininkams.
Bilietai gaunami Lietuvių Namuose, "Paramoj" ir pas nars.

- Veiks baras, bufetas,
- loterija ir kt. staigmenos.
- Gros puikus orkestras.

Rengia L. N. Moterų Būrelis

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 15, šeštadienį,
Prisikėlimo parapijos salėse
rengia TRADICINIUS

BAZARA

IEJIMAS Į ŠOKIUS: suaugusiems — \$3.00,
studentams — \$1.50

Bazaro pradžia — 12 v., šokių — 7 v.v.

- Bufetas veiks nuo 12 valandos
- Bus šiltų valgių ir įvairių gėrimų
- Programą atliks Stepo Kairio muzikinis vienetas, tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Skautų tėvų komitetas

Lapkričio 16,

šeštadienį,

4 val. po pietų,

Prisikėlimo

parapijos salėje

Auka: \$8.00 asmeniui; \$5.00
pensininkams ir studentams

Visi maloniai kviečiami dalyvauti

KONCERTAS-
VAKARIENĖ

PROGRAMOJE: solistai iš Čikagos —

Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis
Jiedu labai sėkmingai šią vasarą koncertavo
Pietų Amerikoje.

Akompaniatorius — Saulius Cibas iš Niujorko
Rengia: Nekaltai Pradėtosios Marijos
seserų rėmėjos

Šiaurės Amerikos Lietuvių
Studentų Sąjungos

SUAŽIAVIMAS

1975 m. lapkričio 28-29-30 d.d. Montrealy

Programoje: susipažinimo šokiai, meno paroda, skaidrių montažai, paskaitos, diskusijos, ekskursijos po miestą, ŠALSS valdybos rinkimai, iškilmingas balius "Ritz Carlton" viešbutyje

Registracija prasidės lapkričio 27 d., 8 val. vakaro, "La Salle" viešbutyje, 1240 Drummond Street

NAKVVYNIŲ IR INFORMACIJOS reikalais kreiptis Montrealyje: Rytis Bulota, 4860 Roslyn, Montreal, Que. H3W 2L2, Canada; tel. (514) 733-9005; Toronto: Antanas Sileika, 22 Langside Ave., Weston, Ont. M9N 3E3; telefonas (416) 244-0080

stulpai turgaus aikštėje" lapkričio 21, penktadienį, 8 v.v., St. Lawrence Centre. Bilietai gaunami kasoje ir prie įėjimo.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos rengiamą tradicinį-metinį pobūvį ir Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Toronto L. Namų Mindaugo menėje. Programoje trumpa oficialioji dalis ir teatro "Aitvaras" 2 v. komedija "Plutelė ir pelės". Pusė pelno skiriama Toronto L. Namams. Šokiams gros 5 asmenų orkestras. VI. Pūtvio šaulių k.

Vysk. V. Brizgys dalyvavo KLK Centro suvažiavime lapkričio 1 d., atnašavo koncelebracinės Mišias, o lapkričio 2 d. Prisikėlimo par. šventovėje atlaikė 11.30 v. Mišias ir pasakė pamokslą.

"Moteris", lietuvių moterų žurnalas, š.m. nr. 4 jau išspausdintas, bet dėl pašto streiko negali pasiekti skaitytojų. Jame yra straipsniai apie M. Valančių raštų kalbą, liaudies moterų aprangos raidą, lietuvių literatūrą, pedagoginius klausimus ir kt. Žurnalo leidėja —

KLK Moterų Dr.-ja, redaktorė — N. Kulpačienė.

Dėl paštininkų streiko neįmanoma reguliariai pristatyti "T2" savaitraščio prenumeratoriams. Laikraštis spausdinamas kas savaitę ir streiko metu. Toronte jis parduodamas savaitės dienomis (nuo antradienio popietės) lietuvių krautuvėse, L. Namuose ir "Paramoje". Sekmadieniais po pamaldų prenumeratoriai pasiima "T2" iš savo šventovių. Kitose vietovėse skaitytojais laikraštį atsiima parapijose po pamaldų. Daug kas "T2" atsiima tiesiai iš administracijos.

MONTREAL

Montrelio skaučių audimo meno darbai buvo išstatyti Klevelande skaučių vadovų saskrydžio metu. Iš kairės: v. s. I. Kerelienė, s. E. Jurgutaitienė, vyr. sktn. L. Milukienė, v. s. J. Mikulaitienė V. Bacevičius

Ateitininkai 25 metų veiklos sukakties minėjimą spalio 25 d. pradėjo koncertu AV par. salėje. Meninę programą atliko solistai — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Dainavo daugiausia duetas, kuriuose vyravo Sumanas, Mocartas ir Mendelsonas, iš lietuvių kompozitorių — Gudauskienė. Jauni solistai, gražūs, malonūs balsai, geras susidainavimas ir vaidyba publika nutiekė linksmai. Solistams akompanavo Mm. M. D. Roch. Programos atlikėjai buvo apdovanoti gelėmis, išskiriant vyrų giminę, kuri gavo kitokią dovaną. Pranešėja V. Žitkute gražia lietuvių kalba savo pareigas atliko gerai. Scenos dekoracija — R. Tekutytytė ir D. Styratė. Gaila, kad publikos buvo mažokai; gal kaltas pašto streikas.

Sekmadienį pamaldose su vėlavomis dalyvavo moksleiviai ateitininkai. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė "T2" red. kun. dr. Pr. Gaida. Mišių metu solistai pagiedojo Mocarto "Ave Verum" duetą, kuris labai gražiai skambėjo. Po pamaldų salėje šventė buvo tęsiama toliau, pradedant ateitininkų himnu. Moksleivių ateitininkų pirmininkė studentė Kristina Mališkaitė paskaitė referatą "Zvilgsnis į jspauštas pėdas". Apibūdino 25 metų veiklos praeitį. Kun. dr. Pr. Gaida skaitė labai įdomią ir aktualią paskaitą: "Heroinė kova dabarties Lietuvoje". Julija Adamonienė buvo apdovanota raudonų rožių puokšte už neuilstamą veiklą su moksleiviais ateitininkais. Buvo skaniai paruošti pusryčiai su vynu. Dalyvavo gana daug žmonių. Šventė baigta Lietuvos himnu.

Kariuomenės šventės minėjimas rengiamas AV par. salėje lapkričio 23 d. Šventė bus pradėta Mišiomis, kuriose AV choras giedos tai pragai pritaikytas giesmes. Po 11 v. pamal-

dų salėje paskaitą skaitys Kanados kariuomenės majoras Vaidutis Paukšaitis. Meninę dalį atliks AV par. vyrų oktetas, akompanuojamas Mm. Roch, seserys Rasa ir Ina Lukoševičiūtės. Šventę rengia jungtinis ramovėnų ir šaulių komitetas. A. A.

Sukaktuvinis AV parapijos leidinys jau atgabentas iš Toronto ir gaunamas klebonijoje knygyne ir "Lite". Išleistas labai gražiai, su daugybe nuotraukų iš parapijos praeities. Redagavo J. Narbutas, viršelį nupiešė A. Vazalinskas, tekstą rinko ir spaudai paruošė "T. Žiburij" spaustuve Toronte, spausdino "Litho-Art" ofsetine spaustuvė. Leidinyje yra 136 psl. Juose atsispindi visa AV parapijos istorija ir atskirų organizacijų bei institucijų veikla. Leidinio gale pridėti 6 puslapiai skelbimų. Tai daugiausia rėmėjų firmos. Leidinys liks kaip vertingas dokumentas religinės ir tautinės lietuvių veiklos, sukauptos per 25-rius metus.

Aušros Vartų parapija turi stiprų ir gausų chorą (55 nariai), kuriam vadovauja iškilni muzikė prancūzė M. Roch, talkinama sol. A. Keblio. Ji labai puikiai giedoja sukaktuvines ateitininkų šventės pamaldose. Yra daug kur koncertavęs ir turi platų tautinių bei religinių kūrinių repertuarą. Choras yra išleisęs lietuviškų dainų plokštelę. Dabar planuoja išleisti religinių giesmių plokštelę ir surengti religinį koncertą. Prie choro veikia vyrų oktetas, kuris taip pat daug kur yra koncertavęs. K.

Kun. J. Kubilius, SJ, lapkričio 1-2 d.d. dalyvavo KLB Centro suvažiavime Toronte, atstovaudamas Aušros Vartų parapijai. Ten jis padarė pranešimą ir pamaldų metu pasakė pamokslą. Gaila, kad iš Montrelio šį kartą suvažiavime nedalyvavo nė vienas pasaulietis.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomasis s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	8.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investicines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

PADEKA

Nuosirdus ačiū visoms rengėjoms bei visoms viešioms už suruoštą man tokį gražų ir netikėtą mergvakarį. Ypatingas ačiū ponioms rengėjos — A. Stungurienei, I. Pečiulienėi, O. Azubalienei, B. Prakiapienei už darbą ir nuosirdumą šį mergvakarį ruošiant. Taip pat labai ačiū ponioms už atskiras dovanas — O. Stungurienei, D. Mačienei, D. Stungurytei, J. Stungurytei.

Jūsų visų sudėtas kraitis palengvins mano žingsnius į vedybinį gyvenimą.

Nuosirdžiai dėkinga —

Stasė Malinauskaitė

JONAS BANYLIS atleika visus statybos remontus, naujus pristatytus, prauskųjų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atleika stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prauskųjų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydai tel. 534-5615.

NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

\$40,000 BUTAI PARDUODAMI UŽ \$33,000

Arti Atlanto vandenyno, North Palm Beach kurortiniame mieste (75 mylios į šiaurę nuo Miami), prie golfo lauko, neseniai pastatyti kondominium butai, 2-jų miegamųjų, 2-jų prauskųjų kambarių (apie 1,200 kv. pėdų dydžio kiekvienas butas), parduodami už pirmo mirtiesio skolą (statybininkas subankrutavo). Dabartinė pilna kaina \$33,000, įmokėjimas \$7,000. Balansas žemumuosimėči; atdara skola 20-čiai metų. Pastatų savininkas — bankas — mums, lietuviams, rezervuoja 20 vietų. Smulkesnės informacijos kreiptis pas Pr. Barauską 743-0100 Frank Barauskas Limited, Realtor.

MIAMI BEACH 98-toje gatvėje išnuomojamas pilnai apstatytas vieno miegamųjų butas. Galima nuomoti savaitėmis arba mėnesiais. Skambinti tel. 532-4660 Toronte.